

คู่มือแนวทางปฏิบัติ

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุม
กำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
ของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแล การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568)

ที่ปรึกษา

แพทย์หญิงอัมพร	เบญจพลพิทักษ์	อธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์ธิตี	แสวงธรรม	รองอธิบดีกรมอนามัย
นายศุภมล	ศรีสุขวัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสาธารณสุข
นายสุพจน์	อาลีอุสมาน	ผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมอนามัย

กองบรรณาธิการ

ทันตแพทย์ณัฐพงศ์	กันทะวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยผู้สูงอายุ
นางสาวฐานินฉัตร	เขี้ยวเกษม	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
นางสาวสกุณา	คุณวโรตม์	กองกฎหมาย กรมอนามัย
นายกานต์	เจิมพวงผล	กองกฎหมาย กรมอนามัย
นางนียดา	วิไลกิจวัฒน์	กองกฎหมาย กรมอนามัย
นายสุธีชัย	พลายแก้ว	กองกฎหมาย กรมอนามัย
นางสาวพิมพ์ผกา	สุวรรณมาลี	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
นางสาวพรพรรณ	บุญปลิก	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
นางสาวอัญชลิ	ศิริกาญจนโรจน์	สำนักโภชนาการ
นางสาวสุพรรณณี	ช่างเพชร	สำนักโภชนาการ
นางสาวพิชามณูชัช	บุญประจักษ์	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
นางสาวปรียานุช	เรืองหิรัญวนิช	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ	: กลุ่มคุ้มครองสุขภาพและพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุระยะยาว สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
จัดพิมพ์และเผยแพร่	: สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย
พิมพ์ที่	: บริษัท จีดี โปรดักชั่น จำกัด
พิมพ์ครั้งที่ 1	: 6,000 เล่ม
ISBN	:

คู่มือแนวทางปฏิบัติ

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุม
กำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
ของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

ประเทศไทยมีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 65.97 ล้านคน เป็นประชากรสูงอายุ จำนวน 13.34 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20.23 และคาดว่าในปี 2583 จะมีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 31.28 ประชากรสูงอายุจะกลายเป็นกลุ่มใหญ่ที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุอยู่เพียงลำพังคนเดียว และอยู่ลำพังกับผู้สูงอายุด้วยกันเพิ่มสูงขึ้น แนวโน้มของสถานการณ์ในลักษณะนี้ชี้ให้เห็นถึงความต้องการด้านบริการและการดูแลที่บ้านและในชุมชนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และเนื่องจากปัจจุบันสมาชิกครอบครัวส่วนมากทำงานนอกบ้านไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ด้วยตนเองหรือคนในครอบครัวได้ จึงเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ เช่น บ้านพักผู้สูงอายุ สถานดูแลผู้สูงอายุรายวัน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นต้น จากสถานการณ์ของผู้สูงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคมโดยรวม การเตรียมการเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่จะเอื้อให้ผู้สูงอายุที่ยังมีร่างกายแข็งแรงสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง จึงเป็นประเด็นที่สำคัญสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อมสู่เมืองสุขภาพดี

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัยมีบทบาทและภารกิจหลักในการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุในทุกระดับ บนฐานข้อมูลและองค์ความรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลบริการด้านสาธารณสุขถึงที่บ้านอย่างต่อเนื่อง และเข้าถึงระบบบริการที่มีมาตรฐานถูกต้องตามหลักกฎหมาย เพื่อให้ผู้ให้บริการและผู้รับบริการได้รับความคุ้มครองและมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน จึงได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อควบคุมมาตรฐานผู้ดำเนินกิจการและผู้ให้บริการ 2) คุ้มครองผู้รับบริการที่เป็นผู้สูงอายุโดยผู้สูงอายุจะได้รับการปกป้อง คุ้มครองตามกฎหมาย มีมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ไม่ให้ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบทางสุขภาพและมีความปลอดภัยจากการรับบริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักเกณฑ์ มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการในเขตพื้นที่ รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการ

เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมาย สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย จึงได้พัฒนาคู่มือแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ดำเนินกิจการ ผู้ให้บริการ เจ้าพนักงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ คณะทำงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ในการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีเข้าถึงบริการอย่างถ้วนหน้า และเท่าเทียม

คณะทำงาน : มีนาคม 2568

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทที่ 1

- ที่มาและความสำคัญของมาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการ
ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 **6**
- สถานการณ์การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ 7
 - ประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุ 8-9
 - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุทั้งในประเทศ และต่างประเทศ 10-11

บทที่ 2

- มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
ของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 **12**
- การควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ 13
 - นิยาม 14
 - คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำเนินกิจการและผู้ให้บริการ 15-16

บทที่ 3

- หลักสูตรการฝึกอบรมและความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง **17**
- หลักสูตรอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่กรมอนามัยรับรอง 18-20

บทที่ 4

- แนวทางการปฏิบัติของบุคลากรตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุม
กำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 **21**
- ขั้นตอนการออกใบอนุญาตการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ (ภาพรวม) 22-24
 - แนวทางปฏิบัติของผู้ดำเนินกิจการ 25-27
 - แนวทางปฏิบัติของผู้ให้บริการ 28
 - แนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานท้องถิ่น 29
 - ขั้นตอนการรายงานข้อมูล แบบฟอร์ม และตัวอย่างการเก็บข้อมูล 30-35
 - แผนผังแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ 36-37

ภาคผนวก

- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการ
ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 **38**
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการ
ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 39-42
 - คำแนะนำและความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง 43-53
 - แบบประเมินการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับสถานประกอบการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน 54-55
 - คำถามที่พบบ่อย 56-57
 - รายชื่อคณะทำงานพัฒนาคู่มือแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุม
กำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 58-59

บทที่

1

- ที่มาและความสำคัญของมาตรการ
ในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการ
ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ
พ.ศ. 2564

สถานการณ์การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

บทนำ

จากการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และการแพทย์ตลอดจนการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินชีวิตส่งผลให้ประชากรส่วนใหญ่มีอายุยืนยาว และทำให้หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ได้ก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ (Aging Society) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 แล้ว ปัจจุบันสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ในปี พ.ศ. 2567 มีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 20.23 ของจำนวนประชากรไทยทั่วประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 3.6 ต่อปี ซึ่งตามการคาดการณ์การประชากรประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) คาดว่าในปี พ.ศ. 2578 ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (Super - Aging Society) จะมีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 28.55 ของประชากรทั้งประเทศ และสัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันพบว่า มีครัวเรือนเกือบครึ่งที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่า สัดส่วนผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว และอยู่ลำพังกับผู้สูงอายุด้วยกันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน แนวโน้มดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความต้องการด้านบริการ และการดูแลที่บ้านและในชุมชนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ รวมถึงการสนับสนุน โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่จะเอื้อให้ผู้สูงอายุที่ยังมีร่างกายแข็งแรงสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง แต่ปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐาน แนวทางการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการให้บริการและก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้สูงอายุ ที่รับบริการได้ อีกทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังไม่ครอบคลุมกับการดำเนินการในลักษณะนี้

จากรายงานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือทีดีอาร์ไอ (TDRI) ได้เผยแพร่รายงานธุรกิจดูแลผู้สูงอายุไทย พบว่าแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุ สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสการเติบโตของธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย เนื่องจากปัจจุบันสมาชิกครอบครัวส่วนมากทำงานนอกบ้าน ทำให้ไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ด้วยตนเองหรือพึ่งพาการดูแลจากคนในครอบครัวเป็นหลักได้เช่นในอดีต ฉะนั้น หลายครอบครัวจึงเลือกใช้บริการการดูแลผู้สูงอายุที่มีรูปแบบ หลากหลายในการให้บริการอยู่ในสังคมปัจจุบัน เช่น บ้านพักผู้สูงอายุ สถานดูแลผู้สูงอายุรายวัน บริการดูแลผู้สูงอายุ ตามบ้าน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นต้น แม้ว่าปัจจุบันธุรกิจดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย ส่วนมากยังเป็นธุรกิจ ขนาดเล็ก แต่ก็มีโอกาสและความน่าสนใจในการลงทุน เนื่องจากมีตลาดรองรับขนาดใหญ่ทั้งจากการเพิ่มขึ้นของจำนวน ผู้สูงอายุภายในประเทศ และกลุ่มผู้สูงอายุจากต่างประเทศอันเป็นผลมาจากศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยว รวมทั้ง ธุรกิจการแพทย์ของไทยดึงดูดผู้สูงอายุจากต่างประเทศให้เข้ามาได้เป็นจำนวนมาก

ประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้จำแนกลักษณะกิจกรรมของธุรกิจดูแลผู้สูงอายุออกเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้

- 1) สถานดูแลผู้สูงอายุกลุ่มเดย์แคร์ (day care) คือ สถานดูแลแบบเข้าไปเย็น - กลับ
- 2) สถานบริการดูแลระยะยาว (long stay) คือ สถานดูแลผู้สูงอายุที่ครอบคลุมบริการพักค้างคืน การช่วยเหลือกิจวัตรประจำวัน พร้อมทั้งติดตามดูแลสุขภาพเบื้องต้น เช่น บ้านพักคนชรา สถานที่ให้การช่วยเหลือ ในการดำรงชีวิต สถานดูแลระยะยาวในโรงพยาบาล สถานบริบาล สถานดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย เป็นต้น
- 3) ที่อยู่อาศัยเฉพาะผู้สูงอายุ คือ การบริการผู้สูงอายุหรือผู้ที่เตรียมเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป เป็นการเช่าซื้อบ้านหรือห้องพักในระยะยาว โดยมากเป็นระยะเวลา 30 ปี หรืออาศัยจนสิ้นอายุขัย แต่ไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในบ้านนั้นเมื่อเสียชีวิต
- 4) ธุรกิจบริการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (home care)
- 5) สถานสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนไร้ญาติ คือ การสงเคราะห์ผู้สูงอายุในเรื่องที่พักอาศัย และมีอาหารบริการ 3 มื้อ
- 6) สถานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ คือ การให้บริการตรวจสุขภาพและคำแนะนำในการส่งเสริมดูแลผู้สูงอายุ

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นสถานดูแลผู้สูงอายุทั้งหมด 800 ราย เป็นการจดทะเบียนโดยบุคคลธรรมดา 631 ราย และจดทะเบียนโดยนิติบุคคลอีก 169 ราย แม้ในภาพรวมดูเหมือนว่าธุรกิจดูแลผู้สูงอายุมีผู้เล่นในตลาดเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการให้บริการพบว่า ผู้ประกอบการแต่ละรายจะมีลักษณะของบริการและกลุ่มลูกค้าแตกต่างกันออกไป

ธุรกิจบริการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน หรือธุรกิจโฮมแคร์ เป็นธุรกิจดูแลผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในการขยายตัว และเป็นธุรกิจที่ต้องการองค์ความรู้ เทคโนโลยี และเงินลงทุนสูง จากรายงานของ Economic Intelligence Center (2560) ระบุว่าธุรกิจโฮมแคร์มีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 20 ของตลาดธุรกิจดูแลผู้สูงอายุทั้งหมด และจัดเป็นอันดับสองรองจากส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจสถานดูแลผู้สูงอายุ (nursing home) ที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุดที่ร้อยละ 62 นอกจากนี้ ธุรกิจโฮมแคร์ก็ยังกำลังเป็นที่ต้องการในตลาด เนื่องจากค่านิยมของผู้สูงอายุที่ต้องการพักอาศัยที่บ้านมากกว่าการไปอยู่ในสถานดูแลผู้สูงอายุ ประกอบกับค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ต่ำกว่าค่าบริการของสถานดูแลผู้สูงอายุในลักษณะที่คล้ายคลึงกันอีกประมาณร้อยละ 10 นอกจากนี้ จากข้อมูล “ธุรกิจ Home Care ตีต่อใจวัยเกษียณ” โดยธัญยาพร เล้าโสภณภิมย์ ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (SCB EIC) พบว่า มีโอกาสที่ดีสำหรับการลงทุนในธุรกิจ Home Care ที่ว่าประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าผู้สูงอายุกว่า 90% ต้องการอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองหลังจากที่เกษียณอายุ ทั้งนี้ การดูแลรักษาตัวที่บ้านมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลเฉลี่ยราว 3 เท่า ดังนั้น Home Care จึงเป็นทางเลือกที่ดีของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ โดยธุรกิจดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (Home Care) มีเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในสังคมไทยที่นิยมอยู่บ้าน โดยมีแนวโน้มพัฒนารูปแบบการให้บริการครอบคลุมมากขึ้น ตั้งแต่การช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน ดูแลสุขภาพและพยาบาลรอบด้าน ตลอดจนการดูแลครบวงจรแบบบูรณาการ โดยปัจจัยสำคัญของการดำเนินธุรกิจบริการดูแลผู้สูงอายุตามบ้านจะอยู่ที่ระบบบริหารจัดการและบุคลากรเป็นหลัก ต่างจากบริการสถานดูแลผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องลงทุนในที่ดินหรืออาคาร ซึ่งบุคคลต่างตัวไม่สามารถครอบครองได้ หรือบริการสถานบริบาลที่มีบริการด้านการแพทย์ ซึ่งมีเงื่อนไขกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาลต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งเป็นอุปสรรคสำหรับนักลงทุนต่างชาติ เป็นต้น

รหัสธุรกิจของนิติบุคคล (TSIC) ที่จัดโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พบว่าไม่มีรหัสสำหรับธุรกิจบริการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน หรือธุรกิจโฮมแคร์โดยตรง แต่มีกิจกรรมบริการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุตามบ้านซึ่งอยู่ภายใต้รหัสธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 5 รหัส ดังนี้

1) กิจกรรมการบริการอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนธุรกิจซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (รหัสธุรกิจ TSIC 82990) กิจกรรมสนับสนุนต่าง ๆ เช่น บริการระดมทุนที่กระทำโดยได้รับค่าตอบแทนหรือตามสัญญาจ้าง การบริหารกลยุทธ์มัดใจลูกค้า เป็นต้น

2) กิจกรรมอื่น ๆ ด้านสุขภาพของมนุษย์ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (รหัสธุรกิจ TSIC 86909) กิจกรรมด้านสุขอนามัยที่ดำเนินงานโดยบุคลากรที่ไม่ใช่แพทย์และทันตแพทย์ในโรงพยาบาล ไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาทางการแพทย์ สามารถดำเนินการได้ในคลินิกสุขภาพที่มีอยู่ในสถานที่ทำงาน โรงเรียน บ้านพักผู้สูงอายุ องค์กรด้านแรงงานและมูลนิธิต่างๆ และในสถานบริการสุขภาพอื่นๆ ในชุมชนที่ไม่ใช่โรงพยาบาล ตลอดจนในสถานที่ให้คำปรึกษาส่วนบุคคล บ้านของผู้ป่วยหรือที่อื่นๆ

3) หน่วยบริการทางพยาบาลที่จัดที่พักให้ (รหัสธุรกิจ TSIC 87100) สถานที่พักสำหรับผู้สูงอายุพร้อมให้บริการพยาบาล สถานที่พักฟื้นผู้ป่วยเรื้อรัง บ้านพักผ่อนพร้อมให้บริการ การพยาบาล หน่วยบริการการพยาบาลต่างๆ และบ้านพักรักษาผู้ป่วย เป็นต้น

4) กิจกรรมการดูแลรักษาในสถานที่ที่มีที่พักและมีคนดูแลประจำสำหรับผู้สูงอายุ (รหัสธุรกิจ TSIC 87301) รวมถึงกิจกรรมการดูแลอย่างต่อเนื่องแก่ชุมชนผู้เกษียณอายุและบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องให้บริการพยาบาลเล็กน้อย บ้านพักประจำ ซึ่งจะบริการทั้งในสถานที่ที่ทางผู้ประกอบการได้จัดหาไว้ให้หรือการให้บริการนอกสถานที่

5) กิจกรรมสังคมสงเคราะห์โดยไม่มีที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (รหัสธุรกิจ TSIC 88101) กิจกรรมสังคมสงเคราะห์โดยไม่มีที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุในเวลากลางวัน งานสังคม การให้คำปรึกษา งานสวัสดิการ การบริการส่งต่อหรือบริการที่คล้ายกันสำหรับผู้สูงอายุในบ้านและที่อื่นๆ ซึ่งดำเนินการโดยรัฐบาลหรือองค์กรเอกชน องค์กรแห่งชาติหรือกลุ่มในท้องถิ่นที่ช่วยกันเองและการจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาไว้บริการ ได้แก่ การออกเยี่ยมผู้สูงอายุ กิจกรรมดูแลในเวลากลางวันสำหรับผู้สูงอายุ และกิจกรรมฝึกอาชีพ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ

พ.ร.บ. กฎกระทรวง/ ประกาศกระทรวง	ขอบเขตการควบคุมดูแล	ลักษณะกิจการผู้สูงอายุ
พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 กฎกระทรวงกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 กฎกระทรวงกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - กำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการ - กำหนดค่าธรรมเนียมและการชำระค่าธรรมเนียม	1. Day Care (ไม่พักค้างคืน) 2. Nursing Home (พักค้างคืน)รพ.ผู้สูงอายุ 3. Retirement Home (ที่พำนักอาศัย)
กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 กรมอนามัย	อาศัยอำนาจตามความในข้อ 4 ของกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 - คำนิยาม : ผู้ดำเนินการ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ผู้สูงอายุ - คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ - แนวทางปฏิบัติของผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ - เอกสารแนบท้ายประกาศฯ	กิจการที่ส่งคนไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน หรือธุรกิจโฮมแคร์ ลักษณะของประกอบกิจการ คือ ผู้ดำเนินการจะต้องมีการจัดหาผู้ให้บริการแล้วจัดส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

การกำกับดูแลธุรกิจบริการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในต่างประเทศ

จากการศึกษากฎระเบียบการกำกับดูแลผู้ประกอบการให้บริการดูแลสุขภาพที่บ้านของรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา (Rule and Regulations for Home Health Care Agencies) พบว่า ธุรกิจดูแลสุขภาพที่บ้านเป็นธุรกิจที่ต้องขอใบอนุญาตในการประกอบกิจการ โดยใบอนุญาตมีอายุ 1 ปี ก่อนได้รับและต่ออายุใบอนุญาตจะมีกระบวนการสำรวจและตรวจสอบความพร้อมของผู้ประกอบการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่หน่วยงานรัฐกำหนดไว้ เช่น

- 1) คุณสมบัติของผู้บริหารกิจการ (administrator) ซึ่งต้องเป็นแพทย์ พยาบาล หรือผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจสุขภาพ
- 2) มาตรฐานของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ กฎระเบียบฉบับดังกล่าว ได้นิยามกิจกรรมบริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านไว้อย่างชัดเจน เช่น การให้บริการฟักฟื้นที่บ้าน (skilled nursing service) กำหนดว่าต้องอยู่ภายใต้การดูแลของการให้บริการโดยพยาบาลวิชาชีพ และกำหนดหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพและผู้ช่วยพยาบาลอย่างชัดเจน ส่วนการบริการบำบัดที่บ้าน (therapy service) กำหนดว่าจะต้องให้บริการโดยนักบำบัดที่ขึ้นทะเบียนแล้ว เป็นต้น
- 3) มาตรฐานในการเก็บรักษาข้อมูลผู้สูงอายุที่ใช้บริการ
- 4) การจัดทำรายงานของหน่วยงานประจำปี (annual policy review) เป็นต้น

ทั้งนี้ กรณีการลงทุนจากต่างประเทศในธุรกิจ Home Health Care สหรัฐฯ ไม่ได้มีกฎหมายที่เข้ามา กำกับเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติแต่อย่างใด หากแต่มีกฎระเบียบที่เข้ามากำกับดูแลการดำเนินธุรกิจและการให้บริการของผู้ประกอบการให้เป็นไปตามมาตรฐานดังที่กล่าวไปข้างต้น

เอกสารอ้างอิง

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ. ฉบับที่ 151 เมษายน 2562. สืบค้นวันที่ 17 พฤษภาคม 2564. จาก <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2019/07/wb151.pdf>

บทที่

2

- มาตรการควบคุมกำกับดูแล
การประกอบกิจการให้บริการดูแล
ผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ
พ.ศ. 2564

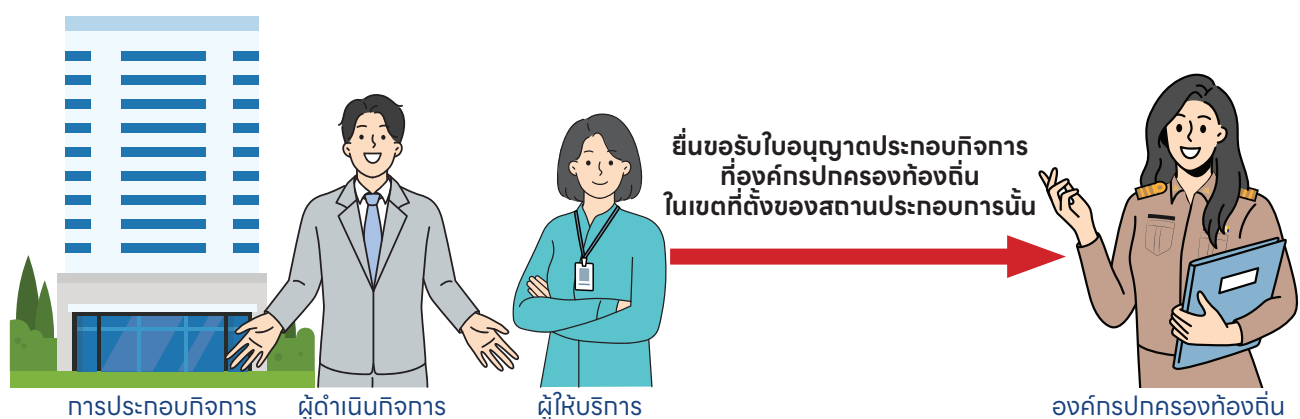
ขอบเขตการควบคุมการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อควบคุมมาตรฐานผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ 2) คุ้มครองผู้รับบริการที่เป็นผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุจะได้รับการปกป้อง คุ้มครองตามกฎหมาย มีมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ไม่ให้ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบทางสุขภาพและมีความปลอดภัยจากการรับบริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหลักเกณฑ์ มาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ ในเขตพื้นที่ รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการ

การปฏิบัติตามมาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการนั้น บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจ ความหมายและสาระของคำว่าขอบเขตของมาตรการอย่างถูกต้อง ต้องสามารถตั้งคำถามได้ว่าบทบาท ภารกิจ การดำเนินการดังกล่าวอยู่ภายใต้ขอบเขตของของมาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 หรือไม่ หากไม่เป็นไปตามมาตรการต่างๆ ก็อาจเข้าข่ายการละเมิด ยกเว้นในบางกรณีซึ่งจะอธิบายในลำดับต่อไป

ขอบเขตการควบคุมการประกอบกิจการ

โดยที่ปัจจุบันการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการขยายตัวอย่างรวดเร็วตามสภาพของสถานการณ์ด้านสุขอนามัยและการเปลี่ยนแปลงของสังคมผู้สูงอายุ จำเป็นต้องกำกับดูแลเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการดังกล่าว รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะอนามัย และเกิดความปลอดภัยกับผู้สูงอายุ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการประกอบกิจการดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในข้อ 4 ของกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560

คำนิยามตามประกาศกระทรวงฯ

1. การประกอบกิจการ หมายความว่า การประกอบกิจการที่ให้บริการส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ
2. ผู้สูงอายุ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป
3. ผู้ดำเนินกิจการ หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
4. ผู้ให้บริการ หมายความว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่รับบริการที่บ้าน
5. ผู้รับบริการ หมายความว่า ผู้ว่าจ้าง หรือผู้สูงอายุที่รับบริการจากการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

คำนิยามอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ประกาศฯ ฉบับนี้ มีผลบังคับใช้กับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามที่ราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นที่ตั้งสถานประกอบกิจการนั้นได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้ ตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ตาวันีไหลตตัวอย่างการยกร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564

มาตรา 4 สถานประกอบกิจการประเภทใดจำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมกำกับดูแลกิจการ หรือ การดำเนินการในเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง รวดเร็วตามสภาพสังคม ให้สถานประกอบกิจการนั้นปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เจตนารมณ์ : ปัจจุบันการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการขยายตัวอย่าง รวดเร็วตามสภาพของสภาวะการณ์ด้านสุขอนามัยและการเปลี่ยนแปลงของสังคมผู้สูงอายุ จำเป็นต้อง กำกับดูแล เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการดังกล่าว รวมทั้งเป็นการ กระตุ้นมาตรฐานการประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะอนามัยและเกิดความปลอดภัยกับผู้สูงอายุ

สาระสำคัญของประกาศกระทรวง

กำหนดคำนิยาม

“การประกอบกิจการ” หมายความว่า การประกอบกิจการที่ให้บริการส่งผู้ให้บริการ ไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ
 “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป
 “ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ของการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
 “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่รับบริการที่บ้าน
 “ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้ว่าจ้าง หรือผู้สูงอายุที่รับบริการจากการประกอบกิจการ ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของ ผู้ดำเนินการ และผู้ให้บริการ

- เพื่อควบคุมมาตรฐานของผู้ดำเนินการ และผู้ให้บริการการประกอบกิจการให้บริการ ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ โดยต้องมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม และ

ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ ที่กรมอนามัยรับรอง

กำหนดวิธีปฏิบัติของผู้ดำเนินการ และผู้ให้บริการ

- เพื่อควบคุมมาตรฐานการให้บริการ และมาตรฐานการประกอบกิจการให้ ถูกสุขลักษณะอนามัยและเกิดความปลอดภัย กับผู้สูงอายุ

ประกาศกระทรวงฯ มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (มีผลใช้บังคับวันที่ 12 เมษายน 2565)

บทเฉพาะกาล

ข้อ 11 ผู้ดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ ใช้บังคับ ให้ประกอบกิจการต่อไปได้ โดยต้องปฏิบัติตามข้อ 9 ทั้งนี้

บทเฉพาะกาล

ข้อ 11 ผู้ดำเนินการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ ใช้บังคับ ให้ปฏิบัติตามข้อ 7 และข้อ 8 ภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

บทกำหนดโทษ ข้อ 10 กรณีมีการฝ่าฝืนประกาศนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนการดำเนินการ : กรมอนามัย สร้างความเข้าใจ /ชี้แจงการดำเนินงาน /คู่มือแนวทางการใช้ประกาศกระทรวงฯ/ Infographic/Clip Video/ ระบบข้อมูล โปรแกรม ศูนย์อนามัย/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด อบรม ชี้แจงสร้างความเข้าใจประกาศกระทรวงฯ

ผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

1. อปท. ต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และ จพ.ถ. ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามกฎหมาย
 2. ผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ
 - ผู้ดำเนินการต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการ
 - มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม (ผ่านการอบรมที่กรมอนามัยรับรอง)
- ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด

กรมอนามัย
Department of Health

โครงสร้าง ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแล การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564

เหตุผล

1. กำหนดมาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ
2. เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการรวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะอนามัย และเกิดความปลอดภัยกับผู้สูงอายุ

การบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มีผลบังคับใช้วันที่ 12 เม.ย. 2565)

กำหนดนิยาม

- การประกอบกิจการ
- ผู้สูงอายุ
- ผู้ดำเนินการ
- ผู้ให้บริการ
- ผู้รับบริการ

แนบท้ายประกาศ

- แบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.1)
- แบบทะเบียนประวัติ (ผส.2)
- แบบสรุปลผล (ผส.3)
- แบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.4)

กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ

- มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ (ผู้ดำเนินการ) และมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ (ผู้ให้บริการ)
- ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ
- ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (เฉพาะผู้ดำเนินการ) / **เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี (สำหรับผู้ให้บริการ)**
- ต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ และ **ต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่กรมอนามัยรับรอง**

วิธีปฏิบัติของผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ

วิธีปฏิบัติของผู้ดำเนินการ

- (1) แสดงใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย
- (2) ต้องมีสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินการ และการติดต่อของผู้รับบริการ
- (3) ต้องจัดทำและรวบรวมข้อมูลทะเบียนรายชื่อผู้ให้บริการตามแบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.1) ประวัติผู้รับบริการตามแบบทะเบียนประวัติ (ผส.2) สรุปผลการดำเนินงานการให้บริการตามแบบสรุปลผล (ผส.3) แนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ นำมาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับบริการไปเปิดเผยโดยฉิดกุหนหมาย
- (4) จัดให้มีการอบรมการปฏิบัติงานเบื้องต้นให้แก่ผู้ให้บริการและระบบกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ
- (5) จัดส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และประเมินความต้องการการดูแลของผู้รับบริการเป็นรายบุคคล และมีการติดตามการให้บริการเป็นระยะ
- (6) จัดให้มีระบบการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ให้บริการ กรณีผู้ให้บริการประสบปัญหาในการดูแลผู้สูงอายุ
- (7) จัดให้มีระบบการส่งต่อ และวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำในกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ
- (8) ในกรณีที่ผู้ให้บริการไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ต้องจัดหาผู้ให้บริการมาทำหน้าที่แทนเพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

วิธีปฏิบัติของผู้ให้บริการ

- (1) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพเบื้องต้น การจัดการอาหารให้มีคุณค่าทางโภชนาการ และถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร รวมถึงการดูแลการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ตามเกณฑ์มาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ
 - (2) ประเมินและบันทึกผลการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ตามแบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.4) แนบท้ายประกาศนี้
 - (3) การให้บริการผู้ให้บริการต้องกระทำด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงความเป็นส่วนตัว ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความต้องการ และความเต็มใจของผู้รับบริการ
 - (4) กรณีผู้รับบริการต้องใช้ยา หรืออุปกรณ์สุขภาพประจำตัว ผู้ให้บริการต้องดูแลตามมาตรฐานการใช้ยา หรืออุปกรณ์สุขภาพที่ผ่านการพิจารณาจากแพทย์ผู้ดูแล
 - (5) ต้องจัดการและให้คำแนะนำการจัดการมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อรวมถึงสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากผู้สูงอายุให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ
 - (6) กรณีเกิดการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ให้ผู้ให้บริการแจ้งผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าของบ้าน หรือญาติของผู้รับบริการแล้วแต่กรณี รวมทั้ง ให้ขอคำปรึกษาแนะนำตามระบบที่ผู้ดำเนินการกำหนดไว้
- ในกรณีการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุฉุกเฉินซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างเร่งด่วน ให้นำผู้สูงอายุส่งตัวเข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาลโดยเร็วที่สุด และแจ้งผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าของบ้าน หรือญาติของผู้รับบริการแล้วแต่กรณี และผู้ดำเนินการโดยเร็วที่สุด

บทที่

➤ หลักสูตรการฝึกอบรบ

3

หลักสูตรอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่กรมอนามัยรับรอง

การขออนุญาต/ขึ้นทะเบียนกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

มีผลบังคับใช้ 12 เมษายน 2565 เป็นต้นไป

ลักษณะของกิจการ กิจการที่ให้บริการส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

บทเฉพาะกาล

ผู้ดำเนินกิจการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้ประกอบกิจการต่อไปได้ **โดยต้องปฏิบัติตามข้อ 9 ทั้งนี้** *ข้อ 9 กรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรค หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ให้ผู้ดำเนินกิจการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรการที่รัฐกำหนด

ผู้ดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้ปฏิบัติตามข้อ 7 และ ข้อ 8 ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ประกาศผลใช้บังคับ (12 พฤษภาคม 2565)

ผู้ดำเนินกิจการที่สามารถขึ้นทะเบียนได้

- ต้องจบหลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง 130 ชั่วโมง ที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพรับรอง
- ต้องมีใบอนุญาตการประกอบกิจการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตที่ผู้ดำเนินกิจการประกอบกิจการในเขตท้องถิ่นนั้น

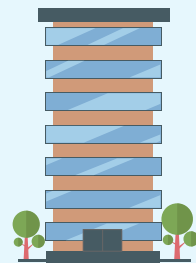

หน่วยงานที่ขออนุญาตเป็นสถานฝึกอบรม

กรณีขอเป็นหน่วยฝึกอบรม

- หลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง 130 ชั่วโมง
- หลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง ในกิจการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง และกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

ยื่นขออนุญาตเป็นหน่วยงานฝึกอบรมพร้อมแนบเอกสารหลักฐานในการขออนุญาตต่อกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ยื่นขออนุญาตเป็นหน่วยฝึกอบรมได้ที่
www.esta.hss.moph.go.th

ผู้ให้บริการที่สามารถขึ้นทะเบียนได้

- ผู้ที่จบและมีประกาศนียบัตร ผ่านการอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง ก่อนประกาศกระทรวงมีผลบังคับใช้ให้ขึ้นทะเบียนได้
- ผู้ที่ยังไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง ให้เข้ารับการอบรมจากหน่วยงานที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพรับรอง

QR -Code ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

หลักสูตรสำหรับ “ผู้ดำเนินการ” ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ

หลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ 130 ชั่วโมง

1. ชื่อหลักสูตร

(ภาษาไทย) ผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ 130 ชั่วโมง

(ภาษาอังกฤษ) Health Care Manager for Older or Dependent Persons 130 hours

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ
2. มีคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติที่ดี ในการดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ
3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ
4. มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารดำเนินงานและการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ

3. โครงสร้างหลักสูตร (ตามตารางแนบท้าย)

4. คำอธิบายหลักสูตร

ศึกษาความรู้ทั่วไปเรื่องการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ การส่งเสริมสุขภาพ ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยและกลุ่มอาการในผู้สูงอายุ การประเมินภาวะวิกฤต การช่วยชีวิต การปฐมพยาบาล การศึกษาสุขภาพองค์รวมและการบริการเพื่อสุขภาพที่จัดให้บริการ การบริหารจัดการ การดำเนินงานของสถานประกอบการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามหลักกฎหมายและจรรยาบรรณ รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการพัฒนาและส่งเสริมให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยของผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ

5. เนื้อหาของหลักสูตร (ตามตารางแนบท้าย)

6. การจัดเวลาและตารางสอน

ให้เป็นไปตามหน่วยงานที่ขอรับรองหลักสูตรกำหนดและเป็นการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง

7. สถาบันที่ขอรับรอง ระดับอุดมศึกษา

8. จำนวนชั่วโมงที่เรียนตลอดหลักสูตร 130 ชั่วโมง

9. คุณสมบัติผู้เรียน ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

1. เป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี
2. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
3. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

10. คุณสมบัติวิทยากรผู้สอน (ตามที่ระบุในโครงสร้างหลักสูตร)

11. เกณฑ์การประเมินผล

1. จะต้องใช้เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียน
2. เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 และภาคปฏิบัติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

12. วิธีการประเมินผล

ผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

13. ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการอบรมได้ที่เว็บไซต์

<https://esta.hss.moph.go.th/>

กิจการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

โครงสร้างหลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแล
ผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ 130 ชั่วโมง

หลักสูตรสำหรับ “ผู้ให้บริการ” ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ

หลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 420 ชั่วโมง

1. ชื่อหลักสูตร

(ภาษาไทย) ผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง

(ภาษาอังกฤษ) Caregivers of Older Persons 420 hours

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะอาชีพในการปฏิบัติงานได้จริง
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมนำความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติไปใช้ประกอบอาชีพดูแลผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแล

3. โครงสร้างหลักสูตร (ตามตารางแนบท้าย)

4. คำอธิบายหลักสูตร

ศึกษาความรู้ทั่วไปเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ การส่งเสริมสุขภาพ โรคกลุ่มอาการและปัญหาที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ การประเมินภาวะวิกฤต การช่วยชีวิต การปฐมพยาบาล การศึกษาสุขภาพองค์รวมและการดำเนินงานของสถานประกอบการ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามหลักกฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งมีทักษะในการพัฒนาและส่งเสริมให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และศึกษาดูงานในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพเห็นชอบ

5. เนื้อหาของหลักสูตร (ตามตารางแนบท้าย)

6. การจัดเวลาและตารางสอน

ให้เป็นไปตามหน่วยงานที่ขอรับรองหลักสูตรกำหนดและเป็นการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง

7. จำนวนชั่วโมงที่เรียนตลอดหลักสูตร 420 ชั่วโมง

8. คุณสมบัติผู้เรียน ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษามัธยมศึกษา
3. เป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายและจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการอบรมและการปฏิบัติงาน

9. คุณสมบัติวิทยากรผู้สอน (ตามตารางแนบท้าย)

10. เกณฑ์การประเมินผล

1. จะต้องใช้เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียน
2. เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. ฝึกปฏิบัติภาคสนาม โดยฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาและศึกษาดูงานในสถานประกอบการกิจการการดูแลผู้สูงอายุ

และผู้มีภาวะพึ่งพิง และภาคปฏิบัติด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

11. วิธีการประเมินผล

1. การทดสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. การทดสอบการปฏิบัติงานภาคสนาม

12. เอกสารประกอบการเรียนการสอน

คู่มือแนวทางการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ

หลักสูตร 420 ชั่วโมง

13. ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการอบรมได้ที่เว็บไซต์

<https://esta.hss.moph.go.th/>

กิจการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

โครงสร้างหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ
จำนวน 420 ชั่วโมง

บทที่

4

- แนวทางการปฏิบัติของบุคลากร
ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง มาตรการควบคุมกักกันดูแล
การประกอบกิจการให้บริการดูแล
ผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการอนุญาตการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้อย่างถูกต้อง

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการอนุญาตการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการ ระยะดำเนินการและระยะติดตามและประเมินผล เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ การมีคู่มือสำหรับประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ การสำรวจกิจการที่ต้องมาขอใบอนุญาต การรับคำขออนุญาตประกอบกิจการ การตรวจเอกสาร การตรวจสุ่มลักษณะ การอนุญาตพร้อมเก็บค่าธรรมเนียม หรือการแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต การติดตามให้ยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและการชำระค่าธรรมเนียม จนถึงการวิเคราะห์และสรุปผลการออกใบอนุญาต

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เอกสารอ้างอิง

คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม Standard Operating Procedure (SOP)

5. แผนภูมิการทำงาน

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ระยะเตรียมการ					
1	 <p>กำหนดผู้รับผิดชอบ</p>	1 วัน	1. มีความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ.2535 หรือผ่านการอบรมหลักสูตรกฎหมายสาธารณสุขในเรื่องใบอนุญาตหรือมีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 1 ปี 2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ	คำสั่งแต่งตั้งหรือหนังสือมอบหมายผู้รับผิดชอบที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานคุณภาพงาน	เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
● ระยะดำเนินการ					
2	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ </div>	1 วัน	การดำเนินการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา 7 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกสะตวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558	คู่มือสำหรับประชาชนและปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอ และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์	ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
3	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> สำรวจกิจการที่ต้องมาขอใบอนุญาต </div>	อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	แผนการสำรวจกิจการ	ข้อมูลกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.2535 ในพื้นที่	ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
4	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> รับคำขออนุญาตประกอบกิจการ </div>	1 วัน	การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา 55 แห่ง พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535	แบบคำขอรับใบอนุญาต	ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย
5	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;"> ตรวจสอบเอกสาร </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; width: 40%;"> ถูกต้อง/ ไม่ครบถ้วน </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; width: 40%;"> ไม่ถูกต้อง/ ไม่ครบถ้วน </div> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-top: 5px;"> รับคำขออนุญาตประกอบกิจการ </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; width: 40%;"> แก้ไขเพิ่มเติม </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; width: 40%;"> ไม่แก้ไขเพิ่มเติม </div> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-top: 5px; width: 40%;"> คืนคำขอ </div> </div>	1 วัน	การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา 55 แห่ง พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535	แบบคำขอรับใบอนุญาต	ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
6	<pre> graph TD A[ตรวจสอบลักษณะ] --> B[ผ่าน] A --> C[ไม่ผ่าน] </pre>	ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่ วันที่ เอกสาร ครบถ้วน	การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธี การขออนุญาตประกอบกิจการ ตามมาตรา 55 แห่ง พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535	รายงานผลการตรวจสอบ ลักษณะของสถาน ประกอบกิจการที่ยื่นขอรับ ใบอนุญาต	เจ้าพนักงาน สาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับ แต่งตั้งจาก เจ้าพนักงาน ท้องถิ่น
● ระยะเวลาติดตามและประเมินผล					
7	<pre> graph TD A[แจ้งคำสั่งไม่อนุญาต] B[อนุญาตพร้อมเก็บค่าธรรมเนียม] </pre>	หรือขยาย เวลา ในการ อนุญาตได้ 2 ครั้งๆละ ไม่เกิน 15 วัน	การออกใบอนุญาตหรือหนังสือ แจ้งไม่อนุญาตตามมาตรา 56 วรรคสองและวรรคสาม แห่งพ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535	หนังสือใบอนุญาตการ ประกอบกิจการและทะเบียน การออกใบอนุญาต	เจ้าพนักงาน ท้องถิ่น
8	<pre> graph TD A[ติดตามให้ยื่นคำขอ ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และชำระค่าธรรมเนียม] </pre>	ภายใน เวลา ที่กำหนด ไว้ในข้อ กำหนด ท้องถิ่น	การแจ้งให้ผู้ประกอบการ มายื่นขอต่อใบอนุญาต	เอกสารแสดงข้อมูลผู้ขอรับ ใบอนุญาตมายื่นคำขอต่อ อายุใบอนุญาต	ผู้รับผิดชอบ ที่ได้รับมอบ หมาย
9	<pre> graph TD A[วิเคราะห์และสรุปผล การออกใบอนุญาต] </pre>	ปีละ 1 ครั้ง	การสรุปผลการออกใบอนุญาต อย่างครอบคลุมในประเด็น ที่เกี่ยวข้อง	รายงานสรุปผล การออกใบอนุญาต	ผู้รับผิดชอบ ที่ได้รับมอบ หมาย

แนวทางปฏิบัติของผู้ดำเนินการ

หลักฐานที่ต้องใช้ขออนุญาตประกอบกิจการ

1. บัตรประจำตัวและสำเนาทะเบียนบ้านผู้ขอใบอนุญาต (ผู้ดำเนินการ) ถ่ายเอกสารและรับรองสำเนาแนบมาด้วย
2. สำเนาใบประกาศนียบัตรหรือเกียรติบัตรรับรองผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง 130 ชม. ใบรับรองแพทย์ของผู้ดำเนินการ และรับรองสำเนาแนบมาด้วย
3. สำเนาทะเบียนบ้านของอาคารที่ใช้เป็นที่ตั้งของสถานประกอบการ ถ่ายเอกสารและรับรองสำเนาแนบมาด้วย
4. สำเนาหนังสือรับรองจดทะเบียนนิติบุคคลพร้อมแสดงบัตรประจำตัวของผู้แทนนิติบุคคล ถ่ายเอกสารและรับรองสำเนาแนบมาด้วย (กรณีผู้ขอเป็นนิติบุคคล)
5. หนังสือมอบอำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวของผู้มอบอำนาจ (กรณีผู้ดำเนินการไม่สามารถมายื่นคำขอด้วยตนเอง)
6. ใบอนุญาตให้ประกอบกิจการจากส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ขั้นตอนการขออนุญาตประกอบกิจการ

1. ผู้ขออนุญาตยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพพร้อมเอกสารหลักฐาน ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตที่ตั้งของสถานประกอบการ
2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร/หลักฐาน
3. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ สถานประกอบการรายใหม่
4. ออกใบอนุญาต
5. ชำระค่าธรรมเนียม

ผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. แสดงใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย
2. ต้องมีสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินการ และการติดต่อของผู้รับบริการ

3. ต้องจัดทำและรวบรวมข้อมูลทะเบียนรายชื่อผู้ให้บริการตามแบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.1) ประวัติผู้รับบริการตามแบบทะเบียนประวัติ (ผส.2) สรุปผลการดำเนินงานการให้บริการตามแบบสรุปผล (ผส.3) แนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ ห้ามนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับบริการไปเปิดเผยโดยผิดกฎหมาย

4. จัดให้มีการอบรมการปฏิบัติงานเบื้องต้นให้แก่ผู้ให้บริการและระบบกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ

5. จัดส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และประเมินความต้องการการดูแลของผู้รับบริการเป็นรายบุคคล และต้องการติดตามการให้บริการเป็นระยะ

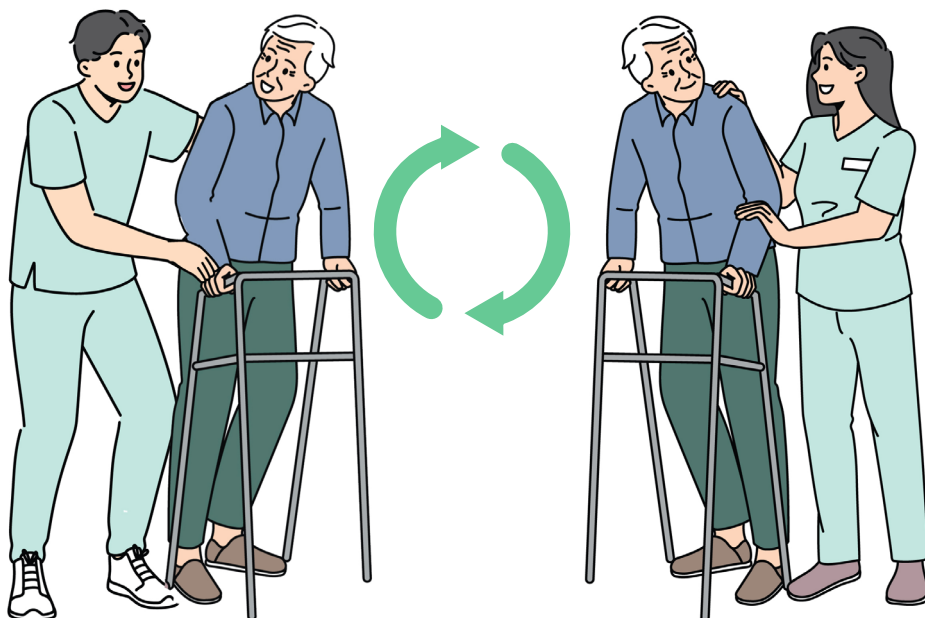
6. จัดให้มีระบบการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ให้บริการ กรณีผู้ให้บริการประสบปัญหาในการดูแลผู้สูงอายุ

7. จัดให้มีระบบการส่งต่อ และวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำในกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ

8. ในกรณีที่ผู้ให้บริการไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ต้องจัดหาผู้ให้บริการมาทำหน้าที่แทน เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

แนวทางปฏิบัติของผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(1) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพเบื้องต้น การจัดอาหารให้มีคุณค่าทางโภชนาการ และดูแลหลักสุขาภิบาลอาหาร รวมถึงการดูแลการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ตามเกณฑ์มาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ

(2) ประเมินและบันทึกผลการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ตามแบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.4) แนบท้ายประกาศนี้

(3) การให้บริการผู้ให้บริการต้องกระทำด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงความเป็นส่วนตัว คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความต้องการและความเต็มใจของผู้รับบริการ

(4) กรณีผู้รับบริการต้องใช้ยา หรืออุปกรณ์สุขภาพประจำตัว ผู้ให้บริการต้องดูแลตามมาตรฐานการใช้ยา หรืออุปกรณ์สุขภาพที่ผ่านการพิจารณาจากแพทย์ผู้ดูแล

(5) ต้องจัดการและให้คำแนะนำการจัดการมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อรวมถึงสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากผู้สูงอายุให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

(6) กรณีเกิดการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ให้ผู้ให้บริการแจ้งผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าของบ้าน หรือญาติของผู้รับบริการแล้วแต่กรณี รวมทั้ง ให้ขอคำปรึกษาแนะนำตามระบบที่ผู้ดำเนินงานกิจการกำหนดไว้

ในกรณีการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุฉุกเฉินซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างเร่งด่วนให้นำผู้สูงอายุส่งตัวเข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาลโดยเร็วที่สุด และให้แจ้งผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าของบ้าน หรือญาติของผู้รับบริการแล้วแต่กรณี และผู้ดำเนินงานกิจการโดยเร็วที่สุด

บทกำหนดโทษ

- ผ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามประกาศฯ ฉบับนี้ มีโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท
- ประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาต มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แนวทางปฏิบัติของแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(1) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมกิจการโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 32 ประกอบกับมาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดให้การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ (ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามความในมาตรา 31) ให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นรวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับ ให้ผู้ดำเนินการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุหรือสุขลักษณะของสถานที่ ที่ใช้ดำเนินการและมาตรการป้องกัน อันตรายต่อสุขภาพ

(2) ออกใบอนุญาตให้ผู้ที่จะดำเนินการ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขท้ายใบอนุญาต

(3) เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 44 ตรวจสอบแนะนำให้ประชาชน และผู้ประกอบกิจการ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 รวมถึงประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564

บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(1) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในมาตรา 32 (2) มีโทษตามมาตรา 73 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงฯ มีโทษตามมาตรา 68 ปรับไม่เกิน 50,000 บาท

(3) ผู้ใดฝ่าฝืนประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง มีโทษตามมาตรา 71 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ (ร่าง) ข้อบัญญัติ
การควบคุมกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมแหล่งเรียนรู้และแนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย

แบบฟอร์มและตัวอย่างการเก็บข้อมูล

แบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.1)

- ๔ -

แบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.๑)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อการประกอบกิจการ..... โบอนุญาตเลขที่..... สถานที่ตั้ง.....

หมู่..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

จำนวนพนักงานที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ จำนวน.....คน

ประเภทของการให้บริการ

ธุรกิจโฮมแคร์ (Home Care)

กลุ่มไม่มีสังกัด (Free Agent)

อื่นๆ ระบุ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลผู้ให้บริการ

6	ชื่อ-สกุล	อายุ	ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้	วันที่เริ่มทำงาน	ตำแหน่ง	ยื่นขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการที่	หมายเลขโทรศัพท์	หมายเหตุ

คำอธิบาย แบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.1) นี้ ให้ผู้ดำเนินการกรอกข้อมูลลงในแบบทะเบียนตามรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อการประกอบกิจการ** : ให้ผู้ดำเนินการกรอกชื่อกิจการของท่านลงในช่องว่าง
- ใบอนุญาตเลขที่** : เลขที่ใบอนุญาตที่ท่านได้จากการขอขึ้นทะเบียนประกอบกิจการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สถานที่ตั้ง** : กรอกบ้านเลขที่ หมู่ ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต และจังหวัด ของสถานประกอบการของท่าน กรณีไม่มีที่ตั้งสถานประกอบการ ให้กรอกที่อยู่ของผู้ดำเนินการ
- จำนวนพนักงานที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการ** : ให้ผู้ดำเนินการกรอกจำนวนพนักงาน/ผู้ให้บริการในสังกัดของท่านลงในช่องว่าง

5. ประเภทของการให้บริการ : ให้ผู้ดำเนินการเลือกประเภทการให้บริการ ที่ตรงกับกิจการของท่าน เพียง 1 ตัวเลือก ดังนี้

ธุรกิจโฮมแคร์ (Home Care) หมายความว่า ธุรกิจบริการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน มีที่ตั้งสถานประกอบกิจการและอาจมีการให้บริการดูแลผู้สูงอายุกับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในสถานประกอบการนั้นด้วย

กลุ่มไม่มีสังกัด (Free Agent) หมายความว่า ผู้ดำเนินการหรือผู้ให้บริการที่เป็นอิสระ ไม่มีสังกัดอยู่ในสถานประกอบกิจการอื่นใด

อื่นๆ ระบุ หมายความว่า ประเภทการให้บริการของท่านไม่ตรงกับทั้ง 2 ตัวเลือกด้านบน กรุณากรอกรายละเอียดประเภทการให้บริการของท่าน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลผู้ให้บริการ

ให้ผู้ดำเนินการ กรอกข้อมูลผู้ให้บริการในสังกัดของท่านตามรายละเอียดในตาราง ดังนี้

- ลำดับที่
- ชื่อ-สกุล
- อายุ
- ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้
- วันที่เริ่มทำงาน
- ตำแหน่ง
- ยื่นขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการที่ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตใด)
- หมายเลขโทรศัพท์
- หมายเหตุ (อื่นๆ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลผู้รับบริการ

ให้ผู้ดำเนินกิจการ กรอกข้อมูลตามรายละเอียดในตาราง ดังนี้

- ลำดับที่
- ชื่อ-สกุล ผู้รับบริการ
- ที่พัก (บ้านที่อยู่ของผู้รับบริการ/ผู้สูงอายุ)
- บริการที่ได้รับ
- วัน/เดือน/ปี ที่รับบริการ
- เวลาที่รับบริการ (เริ่มต้น-เสร็จสิ้น)
- ผู้ให้บริการ (ชื่อ-สกุล ผู้ให้บริการ)
- หมายเหตุ (อื่นๆ)

แบบสรุปผล (ผส.3)

- ๖ -

แบบสรุปผล (ผส.๓)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อการประกอบกิจการ..... 1 2 3
 ใบนุญาตเลขที่.....

หมู่..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ประจำ ครั้งแรก เดือน..... พ.ศ. 4

ครั้งหลัง เดือน..... พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงาน

ลำดับที่	ชื่อ- นามสกุล ผู้สูงอายุ	สภาพปัญหาหลัก	การดูแลช่วยเหลือในครั้ง เดือนที่ผ่านมา	วัน/เดือน/ปี ที่ประชุมติดตามผล	การดูแลช่วยเหลือที่ต้องทำในครั้งเดือน ต่อไป
5					

คำอธิบาย แบบสรุปผล (ผส.3) นี้ให้ผู้ดำเนินการกรอกข้อมูลลงในแบบทะเบียนตามรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อการประกอบกิจการ : ให้ผู้ดำเนินการกรอกชื่อกิจการของท่านลงในช่องว่าง

2. ใบนุญาตเลขที่ : เลขที่ใบนุญาตที่ท่านได้จากการขอขึ้นทะเบียนประกอบกิจการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. สถานที่ตั้ง : กรอกบ้านเลขที่ หมู่ ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต และจังหวัด ของสถานประกอบการของท่าน กรณีไม่มีที่ตั้งสถานประกอบการ ให้กรอกที่อยู่ของผู้ดำเนินการ

4. ประจำ : ให้ผู้ดำเนินการ เลือกช่วงระยะเวลาสรุปผลการดำเนินงาน ที่ตรงกับช่วงเดือนสรุปผลของท่าน เช่น

ครั้งแรก เดือน.....มกราคม พ.ศ.2565..... (ตัวอย่าง)

ครั้งหลัง เดือน..... พ.ศ.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงาน

ให้ผู้ดำเนินการ กรอกข้อมูลตามรายละเอียดในตาราง ดังนี้

- ลำดับที่

- ชื่อ-สกุล ผู้สูงอายุ

- สภาพปัญหาหลักของผู้สูงอายุ (ภาพรวม) เช่น ด้านการเคลื่อนไหว ด้านการกลืน

- การดูแลช่วยเหลือในครั้งเดือนที่ผ่านมา

- วัน/เดือน/ปี ที่ประชุมติดตามผล

- การดูแลช่วยเหลือที่ต้องทำในครั้งเดือนต่อไป

แบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.4)

- ๗ -

แบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.๔)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อการประกอบกิจการ.....ใบอนุญาตเลขที่.....สถานที่ตั้ง.....

หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ประจำเดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล ผู้สูงอายุ.....ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้บริการผู้สูงอายุ.....

ลำดับ	สภาพปัญหาของผู้สูงอายุ (ระบุรายละเอียด)	ผลการดูแลช่วยเหลือ (ระบุรายละเอียด)	วัน/เดือน/ปี ที่ดูแลช่วยเหลือ	สิ่งที่จะต้องดำเนินการ ต่อไป	หมายเหตุ/ข้อสังเกต
6					

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ดำเนินการ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ให้บริการ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำอธิบาย แบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.4) นี้ ให้ผู้ให้บริการกรอกข้อมูลลงในแบบทะเบียนตามรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อการประกอบกิจการ : ให้ผู้ให้บริการกรอกชื่อกิจการของท่านลงในช่องว่าง
- ใบอนุญาตเลขที่ : เลขที่ใบอนุญาตที่ท่านได้จากการขอขึ้นทะเบียนประกอบกิจการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สถานที่ตั้ง : กรอกบ้านเลขที่ หมู่ ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต และจังหวัด ของสถานประกอบการของท่าน กรณีไม่มีที่ตั้งสถานประกอบการ ให้กรอกที่อยู่ของผู้ดำเนินกิจการ
- ประจำเดือน พ.ศ. : ผู้ให้บริการระบุเดือนและปีพ.ศ. ที่ให้บริการ
- ชื่อ-สกุลผู้สูงอายุ และ ชื่อ-สกุล ผู้ให้บริการ : ให้ผู้ให้บริการระบุชื่อสกุลให้ครบถ้วน
- ผู้ให้บริการ กรอกข้อมูลตามรายละเอียดในตาราง ดังนี้
 - ลำดับที่
 - สภาพปัญหาของผู้สูงอายุ (ระบุรายละเอียด)
 - วัน/เดือน/ปี ที่ดูแลช่วยเหลือ
 - สิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป
 - หมายเหตุ/ข้อสังเกต (ถ้ามี)
- ผู้ดำเนินการ : เซ็นชื่อ และลงวัน/เดือน/ปี กำกับ
- ผู้ให้บริการ : เซ็นชื่อ และลงวัน/เดือน/ปี กำกับ

แผนผังแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ

แนวทางปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงสร้างของร่าง

ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ส่วนประกอบโดยทั่วไป : ชื่อ บทนำ บทนิยามศัพท์ บทบังคับ บทกำหนดโทษ บทเฉพาะกาลบทท้าย ส่วนแนบท้าย

ขั้นตอนการยกร่างฯ

1. สำรวจและประเมินปัญหาด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อม
2. ตรวจสอบบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
3. เสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการยกร่างฯ เพื่อแก้ปัญหาที่
4. แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างฯ
 - จพง.สาธารณสุข (ท้องถิ่น/ สสจ./ ศูนย์อนามัย)
 - อาจารย์สถาบันการศึกษา
 - นิติกร (ท้องถิ่น/ สสจ./ สำนักงานจังหวัด)
 - ผู้แทนฝ่ายผู้ประกอบการ (ตามความเหมาะสม)
 - อื่นๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น
6. เมื่อยกร่างฯ แล้วเสนอผ่านเจ้าพนักงานท้องถิ่น เข้าสู่การพิจารณาของ “สภาท้องถิ่น”
7. เมื่อสภาท้องถิ่นเห็นชอบ ส่งให้ผู้ว่าฯ/ นายอำเภอพิจารณาเห็นชอบประกาศใช้โดย ดิตประกาศ/ ลงประกาศราชกิจจานุเบกษา แล้วแต่กรณี เพื่อบังคับใช้ต่อไป

ขั้นตอนการพิจารณาลงนามตราข้อบัญญัติท้องถิ่น

สภาเทศบาล/ สภาอบต. มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติ

สภาเทศบาล ภายใน 7 วัน

อบต.

เทศบาลตำบล ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อเสนอผู้ว่าฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ
- เทศบาลนคร/ เทศบาลเมือง ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัติเสนอผู้ว่าฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ประธานสภาส่งร่างข้อบัญญัติ อบต. เสนอนายอำเภอเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เห็นชอบ

ไม่เห็นชอบ

พิจารณาเกิน 15 วัน ถือว่าผู้ว่าเห็นชอบ

พิจารณาภายใน 15 วัน

ไม่เห็นชอบ

ไม่เห็นชอบ ให้สภาพิจารณาใหม่ภายใน 30 วัน ถ้ามีมติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ให้ส่งนายกเทศมนตรี/ นายกอบต. ลงนามและประกาศใช้บังคับต่อไป

กรณีที่สภาไม่ยืนยันร่างเดิมให้ร่างนั้นตกไป

ขั้นตอนการออก/ต่ออายุใบอนุญาต

1. ผู้ประกอบการยื่นคำขอพร้อมหลักฐานตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

2. เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาคำขอ

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

1) กรณี แก้ไขได้ขณะนั้น ให้แจ้งผู้ขอดำเนินการแก้ไขให้ครบถ้วน
2) กรณี ไม่อาจแก้ไขได้ในขณะนั้น ให้บันทึกความบกพร่องพร้อมแจ้งกำหนดเวลาให้แก้ไข

แจ้งผู้ประกอบการภายใน 15 วัน เพื่อทราบและแก้ไข

เมื่อแก้ไขถูกต้องแล้ว

3. เจ้าพนักงานท้องถิ่น ตรวจสอบที่ด้านสุขลักษณะ

ต้องด้วยสุขลักษณะ

ไม่ต้องด้วยสุขลักษณะ

ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่รับคำขอ

4. เจ้าพนักงานท้องถิ่น ออกใบอนุญาต

4. เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีคำสั่งไม่อนุญาต

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการ

สถานที่ขอรับใบอนุญาต

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบการของท่านตั้งอยู่ (ที่ตั้งสำนักงาน)

เอกสารประกอบการขอรับใบอนุญาต (รายการใหม่)

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
2. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ประกอบการ
3. สำเนาทะเบียนบ้านที่ใช้เป็นที่ตั้งสถานประกอบการ
4. หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลพร้อมบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แทนนิติบุคคล (กรณีผู้ขอรับอนุญาตเป็นนิติบุคคล)
5. หนังสือมอบอำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ
6. หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในการใช้อาคารที่เป็นสถานประกอบการ เช่น โฉนดที่ดิน สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่า หนังสือยินยอมให้ใช้อาคาร เป็นต้น
7. เอกสารแสดงประวัติผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการที่อยู่ในสังกัด
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
 - สำเนาทะเบียนบ้าน
 - เอกสารแสดงการผ่านฝึกอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุที่กรมอนามัยรับรอง (สำเนาเกียรติบัตร)
 - ใบรับรองแพทย์ (ไม่เกิน 1 เดือน นับจากวันที่ตรวจ)

หลักสูตรที่กรมอนามัยรับรองตามประกาศฯ

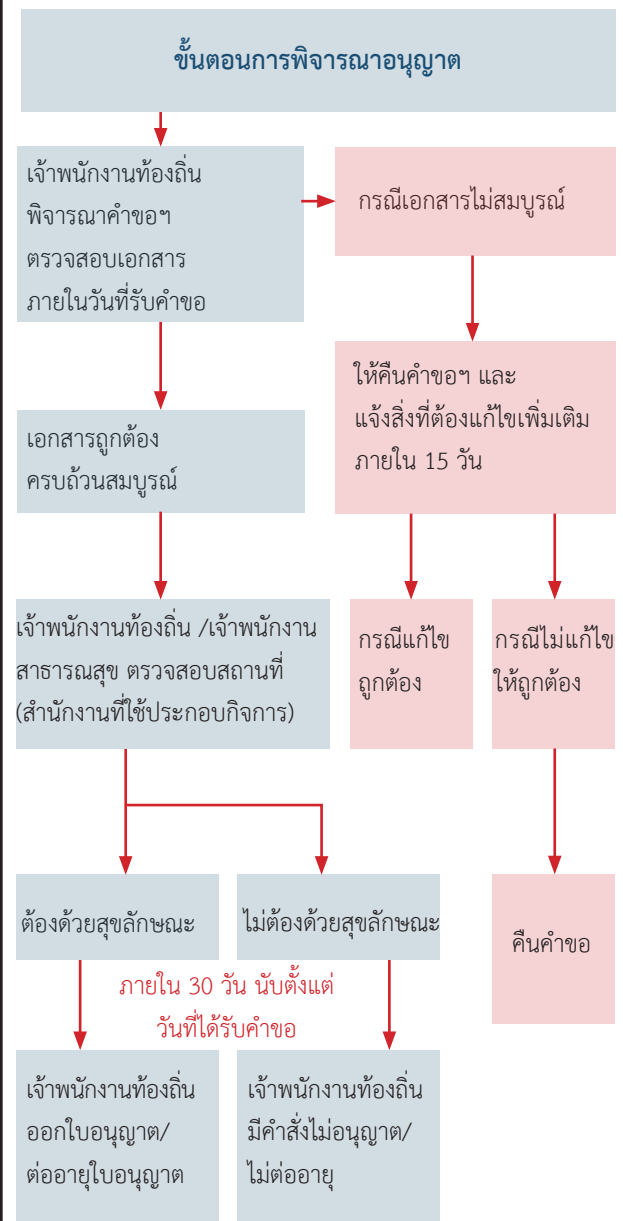
ผู้ดำเนินการกิจการ

- รับรองหลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง 130 ชั่วโมง เจ้าของหลักสูตรโดย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ผู้ให้บริการ

- รับรองหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง เจ้าของหลักสูตร โดย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ขั้นตอนการพิจารณาอนุญาต

การต่อใบอนุญาต

- ใบอนุญาตประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมีอายุ 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาต
- การต่ออายุใบอนุญาต สามารถยื่นคำขอต่ออายุก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่เกิน 90 วัน พร้อมชำระค่าธรรมเนียม
- หากไม่ต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนด จะทำให้ใบอนุญาตสิ้นอายุ ต้องดำเนินการขออนุญาตใหม่ หากดำเนินการในระหว่างใบอนุญาตสิ้นอายุ จะมีความผิดฐานประกอบการโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- หากผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะประกอบการอีกต่อไป ให้ยื่นคำขอยกเลิกกิจการด้วย

ภาคผนวก

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่ปัจจุบันการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ตามสภาพของสถานการณ์ด้านสุขอนามัยและการเปลี่ยนแปลงของสังคมผู้สูงอายุ จำเป็นต้องกำกับดูแล เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการดังกล่าว รวมทั้งเป็นการยกระดับ มาตรฐานการประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะอนามัย และเกิดความปลอดภัยกับผู้สูงอายุ สมควร กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการประกอบกิจการดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ ของกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแล การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การประกอบกิจการ” หมายความว่า การประกอบกิจการที่ให้บริการส่งผู้ให้บริการไปดูแล ผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป

“ผู้ดำเนินการกิจการ” หมายความว่า เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ของการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่รับบริการที่บ้าน

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้ว่าจ้าง หรือผู้สูงอายุที่รับบริการจากการประกอบกิจการ ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

ข้อ ๔ ผู้ใดประสงค์จะดำเนินการกิจการเพื่อให้บริการต้องยื่นขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตที่ผู้ดำเนินการกิจการประกอบกิจการในเขตท้องถิ่นนั้น

ข้อ ๕ ผู้ดำเนินการกิจการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๔) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๕) ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณี หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๖) ต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ และต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่กรมอนามัยรับรอง

ข้อ ๖ ผู้ให้บริการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๔) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๕) ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณี เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๖) ต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ และต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่กรมอนามัยรับรอง

ข้อ ๗ ผู้ดำเนินการกิจการต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) แสดงใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย

(๒) ต้องมีสถานที่อำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินการ และการติดต่อของผู้รับบริการ

(๓) ต้องจัดทำและรวบรวมข้อมูลทะเบียนรายชื่อผู้ให้บริการตามแบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.๑) ประวัติผู้รับบริการตามแบบทะเบียนประวัติ (ผส.๒) สรุปผลการดำเนินงานการให้บริการตามแบบสรุปผล (ผส.๓) แนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ ห้ามนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับบริการไปเปิดเผย โดยผิดกฎหมาย

(๔) จัดให้มีการอบรมการปฏิบัติงานเบื้องต้นให้แก่ผู้ให้บริการและระบบกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ

(๕) จัดส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และประเมินความต้องการการดูแลของผู้รับบริการ เป็นรายบุคคล และมีการติดตามการให้บริการเป็นระยะ

(๖) จัดให้มีระบบการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ให้บริการ กรณีผู้ให้บริการประสบปัญหาในการดูแลผู้สูงอายุ

(๗) จัดให้มีระบบการส่งต่อ และวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำในกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ

(๘) ในกรณีที่ผู้ให้บริการไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ต้องจัดหาผู้ให้บริการมาทำหน้าที่แทน เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๘ ผู้ให้บริการต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพเบื้องต้น การจัดอาหารให้มีคุณค่าทางโภชนาการ และถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร รวมถึงการดูแลการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ตามเกณฑ์มาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ

(๒) ประเมินและบันทึกผลการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ตามแบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.๔) แนบท้ายประกาศนี้

(๓) การให้บริการผู้ให้บริการต้องกระทำด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงความเป็นส่วนตัว ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ความต้องการและความเต็มใจของผู้รับบริการ

(๔) กรณีผู้รับบริการต้องใช้ยา หรืออุปกรณ์สุขภาพประจำตัว ผู้ให้บริการต้องดูแลตามมาตรฐานการใช้ยา หรืออุปกรณ์สุขภาพที่ผ่านการพิจารณาจากแพทย์ผู้ดูแล

(๕) ต้องจัดการและให้คำแนะนำการจัดการมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อรวมถึงสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากผู้สูงอายุให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

(๖) กรณีเกิดการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ให้ผู้ให้บริการแจ้งผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าของบ้าน หรือญาติของผู้รับบริการแล้วแต่กรณี รวมทั้ง ให้ขอคำปรึกษาแนะนำตามระบบที่ผู้ดำเนินกิจการกำหนดไว้

ในกรณีการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุฉุกเฉินซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างเร่งด่วน ให้นำผู้สูงอายุส่งตัวเข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาลโดยเร็วที่สุด และให้แจ้งผู้ดูแลผู้สูงอายุ เจ้าของบ้าน หรือญาติของผู้รับบริการแล้วแต่กรณี และผู้ดำเนินกิจการโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๙ กรณีเกิดการแพร่ระบาดของโรค หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ให้ผู้ดำเนินกิจการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรการที่รัฐกำหนด

ข้อ ๑๐ กรณีมีการฝ่าฝืนประกาศนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๑ ผู้ดำเนินกิจการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ประกอบกิจการต่อไปได้ โดยต้องปฏิบัติตามข้อ ๙ ทันที และให้ปฏิบัติตามข้อ ๗ และข้อ ๘ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

สาธิต ปิตุเตชะ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

คำแนะนำและความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ด้านอาหารและโภชนาการ

ใน 1 วัน ผู้สูงอายุควรกินอาหารให้มีความหลากหลาย ในสัดส่วนและปริมาณที่เหมาะสมตามธงโภชนาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีภาวะโภชนาการที่ดี แข็งแรง และเพิ่มภูมิต้านทานของร่างกาย

ข้อปฏิบัติการกินอาหารเพื่อสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุ

1. กินอาหารให้หลากหลายในปริมาณที่แนะนำตามธงโภชนาการ และหมั่นดื่มน้ำหนักตัวและรอบเอว
2. กินข้าวเป็นหลัก เน้นข้าวกล้อง ข้าวขัดสีน้อยสลับกับอาหารประเภทแป้งเป็นบางมื้อ
3. กินปลา ไข่ เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน ถั่วเมล็ดแห้งและผลิตภัณฑ์เป็นประจำ
4. กินผักให้มาก กินผลไม้ประจำ และหลากหลายสี หลีกเลี่ยงผลไม้รสหวานจัด
5. ดื่มนมรสจืด และกินอาหารที่เป็นแหล่งแคลเซียมอื่น ๆ
6. หลีกเลี่ยงอาหารไขมันสูง หวานจัด เค็มจัด
7. กินอาหารที่สะอาด ปลอดภัย และปรุงสุกใหม่ ๆ ไม่กินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ
8. ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอ หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มรสหวาน ชา กาแฟ และน้ำอัดลม
9. งดหรือหลีกเลี่ยงอาหารหมักดอง และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

หลักการจัดบริการอาหารให้มีคุณค่าทางโภชนาการ

สิ่งที่ควรพิจารณาในการเลือกอาหารสำหรับผู้สูงอายุ

1. สภาพของร่างกายและโรคประจำตัวของผู้สูงอายุ เช่น โรคไต จะต้องมีการจำกัดการกินผักผลไม้สีเข้มที่มีโพแทสเซียมสูง เป็นต้น ควรจัดอาหารเฉพาะโรคตามคำแนะนำของแพทย์/ นักกำหนดอาหาร/นักโภชนาการ เพื่อส่งเสริมการรักษาโรคและลดการเกิดภาวะแทรกซ้อน
2. สังเกตปริมาณอาหารที่ผู้สูงอายุกินในแต่ละมื้อ ในกรณีที่กินได้น้อยหรือมีภาวะเบื่ออาหาร ควรแบ่งมื้ออาหารเป็นมื้อย่อยๆ หรือจัดอาหารว่างในระหว่างวัน จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้รับอาหารอย่างเพียงพอมากขึ้น
3. เลือกอาหารให้มีความหลากหลายชนิดและสี ในสัดส่วนและปริมาณที่พอเหมาะตามความต้องการพลังงานและสารอาหารของผู้สูงอายุ
4. ลักษณะอาหารควรมีความอ่อนนุ่ม เคี้ยวกลืนได้ง่าย โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีปัญหาเกี่ยวกับช่องปากและฟัน เช่น การนำผัก เนื้อสัตว์ ถั่วเมล็ดแห้ง หั่นให้เป็นชิ้นเล็กๆ และต้มหรือตุ๋น ให้เปื่อย เพื่อให้สะดวกต่อการเคี้ยวและกินได้ในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น
5. รสชาติของอาหารไม่รสจัดมาก อาจใช้เครื่องเทศ สมุนไพร ช่วยเพิ่มกลิ่นและรสชาติ เพื่อกระตุ้นความอยากอาหาร
6. คำนึงถึงสีของอาหาร ในสำหรับ ไม่ควรมีสีเดียวกันหมด พยายามตกแต่งอาหารให้มีสีสัน น่ารับประทาน
7. เน้นอาหารที่ปรุงสุกใหม่ หรืออุ่นอาหารให้ร้อนก่อนเสมอ อุณหภูมิของอาหารมีผลต่อความอยากอาหาร การจัดอาหารให้ในขณะที่ยังร้อน จะทำให้อาหารมีความน่ารับประทาน และมีรสชาติดีมากกว่าอาหารที่เย็นชืด รวมถึงไม่กินอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ
8. เลือกอาหารที่สะอาด ปลอดภัย เลือกซื้ออาหารตามฤดูกาล เพื่อให้ได้อาหารคุณภาพที่ดี และควรมีขั้นตอนการเตรียมอาหารที่ถูกต้องลักษณะ

คำแนะนำสำหรับการดูแลโภชนาการผู้สูงอายุทั่วไป

1. เลือกข้าวไม่ขัดสี หรือขัดสีน้อย เช่น ข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวมันปู เป็นแหล่งของใยอาหาร วิตามิน แร่ธาตุต่าง ๆ และมีค่าดัชนีน้ำตาล (GI) ต่ำ และควรสลับอาหารประเภทแป้งเป็นบางมื้อ เช่น ก๋วยเตี๋ยว ขนมจีน วุ้นเส้น ขนมปังโฮลวีต

2. เลือกปลา ไข่ เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน ถั่วเมล็ดแห้งและผลิตภัณฑ์เป็นประจำ ปลาเป็นแหล่งโปรตีนที่ดี ย่อยง่าย มีกรดไขมันโอเมก้า 3 ช่วยต้านการอักเสบ ชะลอความเสื่อมของเซลล์ในร่างกาย จัดปลา 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ และตับ หรือเลือด 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับธาตุเหล็ก ช่วยในการสร้างเม็ดเลือดแดง บำรุงเลือด (ผู้สูงอายุสุขภาพดี กินไข่วันละ 1 ฟอง ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง ควรกินไข่ ไม่เกิน 3 ฟอง ต่อสัปดาห์หรือกินเฉพาะไข่ขาวได้ทุกวัน หรือตามคำแนะนำของแพทย์)

3. จัดผักทุกมื้อ (อย่างน้อยวันละ 4 ททัพ) และผลไม้เป็นประจำ หลากหลายสี (1-3 ส่วนต่อวัน โดยผลไม้ 1 ส่วน ประมาณ 6-8 ชิ้นพอดีคำ) หลีกเลี่ยงการจัดผลไม้รสหวานจัด ผลไม้กระป๋อง ผลไม้แช่อิ่ม ผักและผลไม้เป็นแหล่งของ วิตามินเอ ซี อี เบตาแคโรทีน สารต้านอนุมูลอิสระ และใยอาหาร การกินผักและผลไม้อย่างน้อย 400 กรัม (5 ส่วน) ต่อวัน จะลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้

ผัก 1 ททัพ ให้พลังงานน้อยมาก ผักสดกินเป็น 2 เท่าของผักสุก (ผักสุก 1 ททัพ เทียบกับ ผักสด 2 ททัพ)

ผลไม้ 1 ส่วน ประมาณ 1 กำมือ (พลังงานประมาณ 60 กิโลแคลอรี) หมายถึง	
ผลไม้ขนาดใหญ่ = 6-8 ชิ้นคำ	มะละกอ แตงโม สับปะรด
ผลไม้ขนาดกลาง = 1/2 ผล	มะม่วง ฝรั่ง แก้วมังกร กัญชง
ผลไม้ทั่วไป = 1 ผล	ส้ม กล้วยน้ำว้า แอปเปิ้ล ทุเรียนเม็ดเล็ก
ผลไม้ขนาดเล็ก = 4 ผล	เงาะ มังคุด พุทรา
ผลไม้เล็กมาก = 5-6 ผล	องุ่น ลำไย ลองกอง สับปะรด สตรอเบอร์รี่
ผลไม้อื่นๆ = 2 ชิ้น	ขนุน ส้มโอ มะขาม

4. จัดนมรสจืด นมพร่องมันเนย โดยจัดนมวันละ 1-2 แก้ว สำหรับผู้สูงอายุที่ดื่มนมไม่ได้ อาจจัดเป็นโยเกิร์ต รสธรรมชาติ น้ำเต้าหู้หรือนมถั่วเหลืองที่มีการเสริมแคลเซียมได้ หรืออาหารที่เป็นแหล่งแคลเซียมอื่น ๆ เพิ่มเติม ได้แก่ ปลาเล็กปลาน้อย เต้าหู้แข็ง ผักใบเขียวเข้ม (เช่น ใบขึ้นเหล็ก ตำลึง คะน้า ขึ้นฉ่าย กวางตุ้ง) เป็นต้น

5. ประุงอาหารสุกใหม่ เน้นลวก ต้ม นึ่ง อบ จัดเมนูผัดและแกงกะทิแต่พอควร

6. ลดการปรุงอาหารรสจัด หวาน มัน เค็ม ใช้สมุนไพรและเครื่องเทศ เช่น พริก ตะไคร้ ขิง กระเทียม ในการปรุงแต่ง เพิ่มรสชาติแทน ลดหรือเลี่ยงอาหารหมักดอง อาหารแปรรูป

7. จัดน้ำดื่มอย่างน้อยวันละ 8 แก้ว เพื่อป้องกันภาวะการขาดน้ำ ลดหรือเลี่ยงเครื่องดื่มรสหวาน ชา กาแฟ น้ำอัดลม รวมถึงควรงดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มชูกำลังด้วย

คำแนะนำสำหรับการดูแลโภชนาการผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว

อาหารสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวาน

1. กินอาหารให้ครบ 3 มื้อ กินให้ตรงเวลา ควรปรึกษานักกำหนดอาหารหรือนักโภชนาการเกี่ยวกับปริมาณอาหารหรือสัดส่วนอาหารที่กินได้ในแต่ละวัน
2. เลือกกินอาหารที่มีใยอาหารสูง เช่น ข้าวกล้อง หรือธัญพืชที่ไม่ได้ขัดสี ผัก ผลไม้ที่ไม่หวานจัด ถั่วเมล็ดแห้งต่าง ๆ
3. หลีกเลี่ยงการกินอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง ขนมหวาน น้ำหวาน น้ำอัดลมไอศกรีม และผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ต่าง ๆ
4. กินอาหารที่มีไขมันและคอเลสเตอรอลต่ำ เช่น เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน ปลา ไข่ เลี่ยงอาหารแปรรูป
5. เลี่ยงอาหารทอดน้ำมันท่วม อาหารที่มีกะทิ เลือกใช้น้ำมันให้เหมาะกับวิธีการประกอบอาหาร

อาหารสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง

1. กินข้าวกล้อง ข้าวซ้อมมือ ถั่วเมล็ดแห้ง ธัญพืชไม่ขัดสี
2. กินผักผลไม้หลากหลายสี โดยเฉพาะผักใบเขียวเข้ม
3. กินปลา ไข่ เนื้อสัตว์ไม่ติดมัน
4. ตีนมพร่องมันเนยหรือผลิตภัณฑ์นมขาดไขมัน วันละ 1-2 แก้ว หรือแหล่งแคลเซียมอื่น เช่น เพิ่มการกินปลาเล็กปลาน้อย เต้าหู้แข็ง
5. เลี่ยงอาหารไขมันสูง เช่น เนื้อสัตว์ติดมัน อาหารทอด อาหารที่มีกะทิ
6. จำกัดปริมาณโซเดียมไม่เกินวันละ 2,000 มิลลิกรัม โดยการกินอาหารที่ไม่เค็มจัด ลดน้ำจิ้ม อาหารแปรรูป อาหารหมักดอง ลดการปรุงเพิ่ม
7. เลี่ยงผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร หรือสารสกัดจากสมุนไพรที่อาจส่งผลให้ความดันโลหิตสูงขึ้นได้ เช่น มาฮวง ชะเอมเทศ ชะเอม ส้มขม โยฮิมบี เป็นต้น

อาหารสำหรับผู้สูงอายุโรคหัวใจและหลอดเลือด

1. เลี่ยงอาหารที่มีไขมันอิ่มตัวสูง เช่น น้ำมันจากสัตว์ น้ำมันมะพร้าว น้ำมันปาล์ม ขนมขบเคี้ยว เช่น เค้ก คุกกี้ โดนัท แครกเกอร์ นั้กเก็ต พิซซ่า มันฝรั่งทอด ป๊อปคอร์น เลี่ยงอาหารที่มีคอเลสเตอรอลสูง เครื่องในสัตว์ ไข่แดง อาหารทะเล เป็นต้น
2. ใช้น้ำมันในการปรุงอาหารแต่พอดี เลือกอาหารประเภทต้ม ตุ่น นึ่ง อบ ย่าง ยำ
3. จำกัดอาหารประเภทข้าว - แป้ง ต่าง ๆ ขนมหวาน น้ำหวาน
4. ลดการกินอาหารรสเค็ม และอาหารที่มีปริมาณโซเดียมสูง เช่น เกลือ น้ำปลา ซีอิ๊ว ผงปรุงรส ซุปก้อน อาหารสำเร็จรูป อาหารแปรรูป อาหารหมักดอง เช่น ปลาเค็ม ไข่เค็ม กุนเชียง หมูหยอง หมูแผ่น เป็นต้น
5. กินผัก ผลไม้ เป็นประจำ เพื่อให้ได้รับวิตามิน สารพฤกษเคมี และใยอาหารในผักผลไม้ จะช่วยในการขับถ่าย ลดการสะสมของคอเลสเตอรอล ชะลอการดูดซึมน้ำตาล

คำแนะนำสำหรับการดูแลโภชนาการผู้สูงอายุติดเตียง

ปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ควรเฝ้าระวังในกลุ่มผู้สูงอายุติดเตียง คือ “ภาวะกลืนลำบาก (Dysphagia)” ซึ่งเป็นปัญหาที่พบได้มากในผู้สูงอายุ ผลกระทบจากภาวะกลืนลำบากทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนหลายประการ ได้แก่ ภาวะทุพโภชนาการ (Malnutrition) ภาวะขาดสารน้ำ (Dehydration) และที่สำคัญคือปอดอักเสบจากการสำลัก (Aspirate pneumonia) ซึ่งการสำลักไม่ว่าจะเป็นการสำลักน้ำ อาหาร หรือน้ำลาย ทำให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค ซึ่งภาวะกลืนลำบาก มีความเสี่ยงต่อการสำลักในขณะรับประทานอาหาร อาจทำให้ปอดเกิดการอักเสบหรือติดเชื้อ แนะนำให้ผู้ดูแลฝึกกระตุ้นการทำงานของกล้ามเนื้อ ฝึกการกลืนน้ำลาย โดยอาจขอคำปรึกษากับนักกิจกรรมบำบัดเพิ่มเติม นอกจากนี้ ควรจัดทำให้ผู้สูงอายุอยู่ในท่าที่สะดวกสบาย ควรเป็นท่านั่งหรือท่านอนศีรษะสูง ผู้ดูแลควรปรับเตียง 45-90 องศา ก่อนเริ่มรับประทานอาหาร เพื่อป้องกันการสำลักอาหาร

ผู้ดูแลจะต้องมีความรู้การจัดเตรียมอาหารเฉพาะโรค อาหารทางสายให้อาหาร อาหารทางการแพทย์ อาหารสำหรับผู้ที่มีปัญหาการเคี้ยวและกลืนอาหารลำบาก รวมไปถึงวิธีการให้อาหารทางสายให้อาหาร ภายใต้คำแนะนำของแพทย์/นักกำหนดอาหาร/นักโภชนาการ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับพลังงานและสารอาหารที่เพียงพอและมีความปลอดภัย

ข้อควรปฏิบัติของการเตรียมอาหารทางสายให้อาหาร

- 1) ระวังเรื่องความสะอาดของสถานที่เตรียมอาหาร วัตถุดิบ และอุปกรณ์/ภาชนะที่ใช้ในการปรุงประกอบอาหาร ไม่ควรใช้ปะปนกับการเตรียมอาหารอื่น ต้องล้างทำความสะอาดก่อนใช้ทุกครั้ง
- 2) เลือกวัตถุดิบที่มีความสดใหม่ มีคุณภาพดี และนำไปนึ่งให้สุก แล้วปั่นผสมเข้าด้วยกันจนมีลักษณะเหลว จากนั้นจึงกรองเอาส่วนที่ปั่นไม่ละเอียดออก เพื่อให้อาหารสามารถไหลผ่านสายให้อาหารเข้าสู่ร่างกายผู้ป่วยได้โดยไม่ติดขัด
- 3) ควรมีการชั่งตวงส่วนประกอบของอาหารทุกชนิด เพื่ออาหารปั่นผสมจะได้มีสารอาหารครบถ้วนและพลังงานเพียงพอตามที่แพทย์และนักกำหนดอาหารประเมินไว้ ในกรณีที่ใช้อาหารทางการแพทย์จะต้องชั่งตวงตามคำแนะนำของผลิตภัณฑ์ โดยยึดความเข้มข้นตามพลังงานที่แพทย์กำหนดให้
- 4) ควรจัดแบ่งให้พอดีในแต่ละมื้อและส่วนที่เตรียมไว้ในมือนัดไป ควรเก็บในตู้เย็นอุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส (ในช่องแช่ทั่วไป) สามารถเก็บได้ 24 ชั่วโมง ไม่ควรไว้ในอุณหภูมิห้องนานเกิน 2 ชั่วโมง ไม่ควรนำอาหารของผู้ป่วยแฉะร่วมกับอาหารชนิดอื่น เพราะอาจเกิดการปนเปื้อนและการติดเชื้อได้ และการอุ่นอาหาร ก่อนนำอาหารไปให้ผู้สูงอายุ ควรอุ่นโดยแช่ในซามที่มีน้ำอุ่น ไม่ควรเอาไปผ่านความร้อนโดยตรง เพื่อคงคุณค่าสารอาหารทางโภชนาการไว้

ที่มา : สำนักโภชนาการ กรมอนามัย

ด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการควรคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

1. การดูแลจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
2. การจัดการมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล
3. การจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

ประเด็น	การดำเนินการ	ความรู้/แนวทาง
(1) การดูแลจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี	<p>1.1) มีการดูแลรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย บริเวณพื้นที่ให้บริการอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>1.2) มีการดูแลรักษาความสะอาดอุปกรณ์ทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ เช่น เตียงนอน เครื่องใช้ ราวจับ ภายอุปกรณ์ ที่นอนลม อุปกรณ์ช่วยเดิน เป็นต้น โดยมีการจัดวางอุปกรณ์อย่างเหมาะสม และปลอดภัย</p> <p>1.3) มีการระบายอากาศบริเวณพื้นที่ให้บริการที่ดีและเพียงพอ โดยการเปิดประตูหน้าต่างอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง กรณีมีการใช้เครื่องปรับอากาศควรแจ้งให้ผู้รับบริการ ทำความสะอาดระบบระบายอากาศอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>1.4) กรณีที่มีการเตรียมหรือปรุงประกอบอาหารให้ผู้สูงอายุ ผู้ให้บริการต้องมีสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ดี เช่น ล้างมือทุกครั้งก่อนเตรียม ปรุงประกอบอาหาร และหลังการสัมผัส สิ่งสกปรก รวมทั้งต้องดูแล เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปรุงประกอบอาหาร และสถานที่รับประทานอาหารให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แนวทาง/คู่มือ - infographic
(2) การจัดการมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล	<p>2.1) มีการคัดแยกมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากการให้บริการอย่างถูกวิธี และมีภาชนะรองรับมูลฝอย ที่เหมาะสมและเพียงพอกับประเภทและปริมาณของมูลฝอย</p> <p>2.2) กรณีมีมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดจากการให้บริการดูแลรักษาพยาบาล ควรมีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกต้อง โดยผู้รับบริการต้องแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ทราบ เพื่อนำมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง</p> <p>2.3) ผู้ให้บริการควรจัดการมูลฝอยด้วยความระมัดระวัง และคำนึงถึงการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค เช่น การสวมถุงมือ เพื่อลดการสัมผัสโดยตรงกับมูลฝอย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แนวทาง/คู่มือ - infographic
(3) การจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล	<p>3.1) มีการทิ้งสิ่งปฏิกูลในส้วม เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคหรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญต่อบ้านเรือนใกล้เคียง</p> <p>3.2) ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แนวทาง/คู่มือ - infographic

คำอธิบายเพิ่มเติม

(1) การดูแลจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

• สถานที่

- 1) มีการจัดสถานที่อย่างเป็นสัดส่วน และอยู่ในบริเวณที่สามารถเคลื่อนย้ายตัวผู้ป่วยได้โดยสะดวกในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
- 2) มีการทำความสะอาดบริเวณที่ให้บริการอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง
- 3) ดูแลทำความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เช่น เตียงนอน ที่นอนลม ราวจับ ภายอุปกรณ์ อุปกรณ์ช่วยเดิน เป็นต้น
- 4) ดูแลให้มีการระบายอากาศที่ดีและเพียงพอ มีการเปิดประตูหน้าต่างเพื่อระบายอากาศอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง กรณีมีการใช้เครื่องปรับอากาศควรแจ้งให้ผู้รับบริการทำความสะอาดระบบระบายอากาศอย่างสม่ำเสมอ

• เตียงนอน

- 1) ตรวจสอบเตียงว่ามีความแข็งแรง มีความสูงที่เหมาะสมและไม่อยู่ในมุมอับ มีพื้นที่ว่างรอบเตียงทั้งสามด้าน ประมาณ 90 เซนติเมตร เพื่อให้การช่วยเหลือของผู้ช่วยมีความสะดวก
- 2) ทำความสะอาดเตียง ผ้าปูที่นอน หมอน ผ้าห่ม อย่างน้อย 1 ครั้ง ก่อนให้บริการ

• การรับประทานอาหาร

- 1) มีการทำความสะอาดบริเวณรับประทานอาหาร และอุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อย่างสม่ำเสมอ ดูแลไม่ให้มีสัตว์แมลงพาหะนำโรครบกวน
- 2) เลือกใช้อุปกรณ์ในการรับประทานอาหาร ที่ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง มีผิวเรียบ ทำความสะอาดง่ายและปลอดภัยต่อผู้รับบริการ
- 3) จัดให้มีการระบายอากาศในบริเวณสถานที่รับประทานอาหารที่ดีและเหมาะสม
- 4) กรณีที่มีการเตรียมหรือปรุงประกอบอาหารให้ผู้สูงอายุ ผู้ให้บริการต้องมีสุขวิद्याส่วนบุคคลที่ดี เช่น ล้างมือทุกครั้ง ก่อนเตรียมปรุงประกอบอาหาร และหลังการสัมผัสสิ่งสกปรก รวมทั้งต้องดูแลเครื่องมือ เครื่องใช้ในการปรุงประกอบอาหาร และสถานที่รับประทานอาหารให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ

(2) การจัดการมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

- 1) มีการคัดแยกมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากการให้บริการอย่างถูกวิธี และมีภาชนะรองรับมูลฝอยที่เหมาะสมเพียงพอ กับประเภทและปริมาณของมูลฝอย
- 2) กรณีมีมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดจากการให้บริการดูแลรักษาพยาบาล ควรมีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกวิธี โดยผู้รับบริการต้องแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ทราบ เพื่อให้มีการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง
- 3) ผู้ให้บริการควรจัดการมูลฝอยด้วยความระมัดระวัง และคำนึงถึงการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค โดยการสวมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง เช่น การสวมถุงมือ หน้ากากอนามัย เป็นต้น

(3) การจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

- 1) จัดให้มีอุปกรณ์ทำความสะอาดร่างกายผู้สูงอายุที่เหมาะสม
- 2) มีการจัดการของเสียและสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากการทำความสะอาดร่างกาย เช่น ปัสสาวะ อุจจาระ น้ำเสีย อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยเทลงในโถส้วม เพื่อเป็นการรวบรวมของเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียต่อไป
- 3) ดูแลและให้ผู้รับบริการมีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง
 - ควรนั่งบนโถส้วม เพื่อเป็นการรักษาความสะอาดและลดการปนเปื้อนเชื้อโรคจากปัสสาวะ อุจจาระรวมทั้งเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้ส้วมที่ไม่ถูกวิธี
 - ราดน้ำหรือกดชักโครกทุกครั้ง หลังการใช้ส้วม เพื่อสุขอนามัยที่ดี
 - ล้างมือทุกครั้ง หลังการใช้ส้วม โดยเฉพาะหลังการขับถ่าย เนื่องจากอาจเกิดการปนเปื้อนจาก อุจจาระ ซึ่งสามารถแพร่กระจายเชื้อโรคได้ เช่น อุจจาระร่วง

ที่มา : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ด้านการจัดการสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

สถานที่ปรุง ประกอบอาหาร

1. ควรจัดพื้นที่ห้องครัวให้มีขนาดที่เหมาะสม การวางสิ่งของต่าง ๆ แยกประเภทเป็นสัดส่วน โดยวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และมีมาตรการป้องกันแมลงวัน
2. หมั่นทำความสะอาดห้องครัว ปล่องระบายควัน ตะแกรงมุ้งลวด ผังเหนืออ่างล้างจาน และรางระบายน้ำเป็นประจำ
3. โต๊ะเตรียมอาหาร สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร พื้นผิวโต๊ะควรปูด้วยวัสดุพื้นผิวเรียบ ทำความสะอาดง่าย เช่น โฟมเมก้า สเตนเลส อลูมิเนียม ไม่ใช่พื้นผิวที่เป็นไม้เนื่องจากไม้จะดูดซับสิ่งสกปรก น้ำ น้ำมันได้ง่าย ทำความสะอาดยาก และขึ้นง่าย
4. ห้องเก็บวัตถุดิบ เครื่องปรุง เก็บเฉพาะสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ จัดวางให้เป็นระเบียบบนชั้น สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร หรือหากเป็นของที่มีน้ำหนักมากวางบนพลาสติค สูงจากพื้นอย่างน้อย 15 เซนติเมตร ไม่วางกับพื้น เพื่อให้ทำความสะอาดง่าย ไม่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์แมลงนำโรค แยกเก็บห่างจากสารเคมี อุปกรณ์ทำความสะอาด และใช้ระบบ First in First out
5. มีการระบายอากาศที่ดี หรือมีพัดลมดูดอากาศ หรือมีปล่องระบายควัน
6. มีแสงสว่างบริเวณที่ปรุง ประกอบอาหารที่เพียงพอและเหมาะสม
7. จัดให้มีถังดักไขมัน ก่อนระบายน้ำทิ้งลงสู่ท่อสาธารณะ และรางระบายน้ำทิ้งจากห้องครัว ต้องพื้นผิวเรียบ ทำความสะอาดง่าย ไม่ชำรุดหรือแตกร้าว
8. ถังขยะเป็นถังไม่รั่วซึม มีฝาปิดและมีการคัดแยกขยะแต่ละประเภท เช่น ขยะทั่วไป ขยะอันตราย (หลอดไฟ แบตเตอรี่โทรศัพท์ หรือกระป๋องสเปรย์ยาฆ่าแมลง เป็นต้น) เศษอาหาร และขยะติดเชื้อ และนำไปกำจัดตามหลักสุขาภิบาลเป็นประจำทุกวัน
9. ควรจัดให้มีที่เก็บสัมภาระของเจ้าหน้าที่ไม่เก็บในห้องครัว
10. ห้องส้วมควรแยกจากห้องครัว แต่หากอยู่ในห้องครัว ประตูห้องส้วมควรปิดตลอดเวลา หรือ มีฉากกั้น เพื่อไม่ให้กลิ่นแพร่เชื้อโรค หมั่นทำความสะอาดเป็นประจำ และผู้ปรุงเตรียมอาหาร ควรล้างมือด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้ง หลังออกจากห้องส้วม
11. ควรมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอัคคีภัยจากการใช้เชื้อเพลิงในการปรุง ประกอบอาหารและผู้ปรุง ประกอบอาหารต้องมีความรู้และสามารถใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอัคคีภัยได้

อาหาร

1. เนื้อสัตว์สด เก็บในอุณหภูมิที่ต่ำกว่า 5 องศาเซลเซียส วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร เก็บแยกเป็นสัดส่วน ไม่นำอาหารพร้อมบริโภค เช่น ผลไม้ แซลิกัลกับเนื้อสัตว์สด และหมั่นละลายน้ำแข็งในตู้เย็นเป็นประจำ เพื่อให้ความเย็นเพียงพอ และประหยัดไฟฟ้า
2. อาหารแห้ง ต้องสะอาด ปลอดภัย ไม่มีการปนเปื้อน และมีการเก็บอย่างเหมาะสม
3. อาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท เครื่องปรุงรส วัตถุดิบอาหาร และสิ่งอื่นที่นำมาใช้ในกระบวนการประกอบ หรือปรุงอาหารต้องมีสภาพดี มีเลขสารบบอาหาร (เลข อย.) ปลอดภัยได้มาตรฐาน โดยต้องเก็บเป็นระเบียบ สูงจากพื้นอย่างน้อย 30 เซนติเมตร
4. อาหารพร้อมบริโภค ควรรับประทานหลังปรุงเสร็จใหม่ ๆ มีการปกปิดอาหาร เพื่อป้องกันแมลงวันตอม วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร กรณีรับประทานไม่หมด จะเก็บไว้รับประทานต่อไป หรือ หากไม่รับประทานทันที ให้เก็บรักษาในตู้เย็น เมื่อจะนำมารับประทาน ต้องมีการอุ่นให้เดือดก่อน หรืออุ่นทุก 2 ชั่วโมง

5. การเสิร์ฟอาหาร การวางอาหารระหว่างเสิร์ฟ ควรสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร เช่น เวลาเสิร์ฟ ไม่ควรวางหม้ออาหารอยู่ระดับขา และไม่ควรวางถาดอาหารซ้อนกัน เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสิ่งสกปรกลงสู่อาหาร
6. อาหารบริจาค ควรแนะนำผู้บริจาคเกี่ยวกับประเภทของอาหารที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ควรหลีกเลี่ยง อาหารประเภทยำ หรืออาหารเสิร์ฟเย็น อาหารประเภทกะทิ ไขมันสูง เนื่องจากเสี่ยงต่อการปนเปื้อน เชื้อโรค หรือบูดเน่าเสียได้ง่าย ก่อนเสิร์ฟควรมีมาตรการตรวจสอบคุณภาพ เช่น ดูลักษณะ ทางกายภาพ มีฟอง มีกลิ่นบูดเปรี้ยวหรือมีรสชาติที่ผิดปกติหรือไม่
7. น้ำดื่มหรือเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท ต้องมีคุณภาพและเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน เช่น มีเลขสารบบอาหาร (อย.) รวมถึงวางสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร
8. น้ำที่ใช้การปรุง ประกอบอาหาร หรือ เครื่องดื่มต้องใช้น้ำที่มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย ได้มาตรฐานที่หน่วยงานราชการรับรอง

ภาชนะอุปกรณ์

1. การเก็บอุปกรณ์ตักอาหาร เช่น ทัพพี ตะหลิว กระจวย ช้อนส้อม เก็บในภาชนะโปร่งสะอาด โดยเอาด้ามขึ้นหรือวางไปในแนวเดียวกัน หรือเก็บในที่สะอาดมีการปกปิดมิดชิดเพื่อป้องกันการปนเปื้อน
2. การวางภาชนะใส่อาหาร เช่น หม้อ ควรวางบนชั้นสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากพื้น
3. เหยียงไม้ ควรแยกใช้ระหว่างเหยียงอาหารดิบ และเหยียงอาหารสุก เพื่อป้องกันการปนเปื้อนข้าม ไม่มีร่องรอยแตกไม่ขึ้นรา เหยียงพลาสติกเหมาะสำหรับอาหารประเภทผัก ผลไม้ และควรใช้ฝาชีครอบ เพื่อป้องกันการปนเปื้อน ไม่ใช่ผ้าคลุม เนื่องจากผ้าอาจมีการปนเปื้อนได้
4. ช้อน แก้วน้ำส่วนตัวของผู้สูงอายุ ต้องล้างทำความสะอาดทุกครั้งหลังการใช้ เพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อน
5. อ่างล้างภาชนะหรือที่ล้างภาชนะ เช่น จาน ชาม แก้วน้ำ หม้อ ควรสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และพื้นบริเวณโดยรอบต้องไม่ชำรุดหรือแตกร้าว พื้นควรเรียบ ทำความสะอาดง่าย
6. ล้างภาชนะอุปกรณ์ด้วยวิธีการ 3 ขั้นตอน และขั้นตอนสุดท้ายต้องมีการฆ่าเชื้อโรค เช่น ตากแดด/แช่น้ำร้อน/แช่น้ำคลอรีน/ใช้เครื่องอบ เป็นต้น
7. ภาชนะใส่อาหารที่ล้างทำความสะอาดแล้ว ควรคว่ำหรือตากภาชนะให้แห้ง บนชั้นวาง ภาชนะที่สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร ไม่ควรใช้ผ้าเช็ด เพราะอาจเกิดการปนเปื้อน การเก็บภาชนะ ควรเก็บในตู้ที่มีการปกปิด หรือในกล่องพลาสติกใสมิดชิด เพื่อป้องกันฝุ่น และแมลงสัตว์นำโรค เช่น แมลงวัน แมลงสาบ มด หนู จิ้งจก นก แมว ฯลฯ

ผู้สัมผัสอาหาร

1. ผู้สัมผัสอาหาร (ผู้ปรุง ผู้เสิร์ฟอาหาร ผู้เตรียมอาหาร และผู้ล้างภาชนะ) ควรปฏิบัติ ดังนี้
 - ต้องแต่งกายสะอาด และสวมเสื้อมีแขนที่สะอาด
 - ผูกผ้ากันเปื้อนสีขาว หรือมีเครื่องแบบ และสวมหมวก หรือเน็ตคลุมผม
 - ต้องเป็นผู้มีสุขภาพดี ไม่เป็นโรคติดต่อ ไม่เป็นโรคผิวหนัง มีการตรวจร่างกายประจำปี ตรวจเลือด เพื่อตรวจหาไวรัสตับอักเสบบี และ มีหลักฐานการตรวจสุขภาพในปีนั้นให้ตรวจสอบได้
 - มีสุขนิสัยที่ดี เช่น ล้างมือก่อนและหลังปรุงประกอบอาหาร ตัดเล็บสั้น ไม่สูบบุหรี่ ในขณะที่ปฏิบัติงาน ไม่ใช้มือหยิบจับอาหารที่ปรุงเสร็จแล้วโดยตรง แม้จะเป็นขนมแห้ง เช่น ขนมเปี๊ยะ ในการใช้ถุงมือหยิบจับอาหาร ต้องไม่หยิบสิ่งของอย่างอื่น นอกจากอาหาร และไม่สวมใส่เครื่องประดับทุกชนิด เป็นต้น

2. ผู้สัมผัสอาหารต้องผ่านการอบรมหลักสูตรสุขาภิบาลอาหารสำหรับผู้สัมผัสอาหาร เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนและการมีสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ถูกต้อง เช่น การแต่งกาย การดูแลความสะอาด ผ้ากันเปื้อนและหมวกคลุมผม การล้างมือ การตัดเล็บสั้น การไม่ใช้มือเปล่าหยิบจับอาหารพร้อมรับประทาน การปิดประตูห้องครัวเป็นประจำเพื่อป้องกันแมลงและสัตว์นำโรค

สัตว์ แมลงนำโรค

1. มีมาตรการป้องกันไม่ให้สัตว์เลื้อยมาอาศัย หรือเข้าไปในห้องครัว เพราะจะทำให้เกิดการปนเปื้อนอาหารได้
2. ในการปรุง ประกอบอาหาร มูลฝอยที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นเศษอาหาร ซึ่งจะเป็นแหล่งอาหารของสัตว์และแมลงต่าง ๆ ได้ ดังนั้น การป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคที่ดีที่สุดคือการจัดการเศษอาหารไม่ให้เหลือตกค้างภายในครัว

ที่มา : สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย

แบบประเมินการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับสถานประกอบการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อสถานประกอบการ.....
สถานที่ตั้ง.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
- เปิดให้บริการ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
- ลักษณะที่ตั้ง/อาคาร
 บ้านเดี่ยว อาคารพาณิชย์
 ทาวน์โฮม ห้องแถว
 อาคารสาธารณะ/โรงพยาบาล อื่นๆ ระบุ.....
- ขนาดของพื้นที่
 ไม่เกิน 100 ตารางเมตร
 เกิน 100 ตารางเมตรแต่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร
 เกิน 200 ตารางเมตรแต่ไม่เกิน 400 ตารางเมตร
 เกิน 400 ตารางเมตร
- ผู้ประสานงานหลักประจำสถานประกอบการ
ชื่อ-สกุลตำแหน่งโทร.....
- โรงพยาบาลรับส่งต่อ (ระบบการส่งต่อกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

- ด้านสุขลักษณะอาคารทั่วไป
 - พื้นที่ที่ใช้ประกอบการอยู่ในอาคารเดียวกันกับการประกอบการอื่นหรือไม่
 ใช่ ไม่ใช่
 - กรณีที่มีการใช้พื้นที่ร่วมกับกิจการอื่นอยู่ภายในอาคารเดียวกัน มีการแบ่งเขตพื้นที่บริเวณที่ให้บริการอย่างชัดเจน
 ใช่ ไม่ใช่
 - ความกว้างของทางเดินภายในอาคาร กว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร
 ใช่ ไม่ใช่
 - พื้นที่บริเวณภายในอาคารมีความสะอาด เป็นระเบียบ
 มี ไม่มี
 - มีการระบายอากาศที่เพียงพอและไม่มีกลิ่นเหม็นอับ
 มี ไม่มี
 - แสงสว่าง สามารถอ่านหนังสือได้ในระยะ 1 ไม้มบรรทัด
 ใช่ ไม่ใช่

ส่วนที่ 3 รายการตรวจสอบสุขลักษณะสถานประกอบการ

รายการตรวจสอบสุขลักษณะ	ผลการตรวจสอบ			ข้อเท็จจริง ที่พบ	คำแนะนำ/ ข้อเสนอแนะ
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่เกี่ยวข้อง		
สถานที่ตั้งกิจการ					
1. สถานที่ตั้งเหมาะสม ระยะห่างเป็นไปตามกฎหมาย					
2. อาคารมีความมั่นคง แข็งแรง					
3. มีทางหนีไฟ บันไดหนีไฟ หรือทางออกฉุกเฉิน ไม่มีสิ่งกีดขวาง มีป้ายหรือเครื่องหมายแสดงชัดเจน เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร					
4. สถานประกอบการมีการจัดแสงสว่างเหมาะสมเพียงพอ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร					
5. สถานประกอบการมีการระบายอากาศเหมาะสมเพียงพอ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร					
6. สถานประกอบการมีความสะอาด จัดวางสิ่งของ เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย เป็นสัดส่วน และดูแลรักษาความสะอาดให้ถูกสุขลักษณะอย่างสม่ำเสมอ					
การสุขาภิบาลสถานประกอบการ					
7. สถานประกอบการมีห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างหรือที่ล้างมือที่สะอาด เพียงพอ ถูกสุขลักษณะ ดูแลรักษาความสะอาดเป็นประจำ					
8. สถานประกอบการมีภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับมูลฝอย ที่สะอาด มีฝาปิด ไม่แตกหรือรั่วซึม และเพียงพอกับประเภทและปริมาณของมูลฝอย					
9. สถานประกอบการมีการป้องกัน ควบคุม กำจัดแมลง และสัตว์พาหะนำโรค มิให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และแพร่ระบาดของโรค					
10. สถานประกอบการมีการระบายน้ำที่เหมาะสม และดูแลมิให้น้ำท่วมขังบริเวณสถานประกอบการ					
11. สถานประกอบการมีน้ำดื่มที่สะอาด เพียงพอ สำหรับผู้ปฏิบัติงาน และมีภาชนะรองรับน้ำดื่มที่สะอาด					

ข้อเสนอแนะ/สรุปผลการตรวจประเมิน

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจประเมิน
 (.....)
 ตำแหน่ง.....
 วันที่ตรวจประเมิน.....

**หมายเหตุ กรณีที่สถานประกอบการไม่มีการให้บริการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้รับบริการในที่ตั้งของสถานประกอบการ ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ไม่เกี่ยวข้อง ในข้อคำถามนั้นๆ

คำถามที่พบบ่อย

- 1. การประกอบกิจการ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการ ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 หมายถึง**
ตอบ การประกอบกิจการที่ให้บริการส่งผู้ให้บริการไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ
- 2. ผู้ดำเนินกิจการ หมายถึง**
ตอบ เจ้าของ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
- 3. ผู้ให้บริการ หมายถึง**
ตอบ ผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่รับบริการที่บ้าน
- 4. เอกสารแนบท้ายกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 ประกอบด้วยอะไรบ้าง**
ตอบ แบบทะเบียนบัญชีรายชื่อ (ผส.1) แบบทะเบียนประวัติ (ผส.2) แบบสรุปผล (ผส.3) แบบรายงานผลการให้บริการ (ผส.4)
- 5. ผู้ดำเนินกิจการ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตร อะไร**
ตอบ หลักสูตรผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง 130 ชั่วโมง
- 6. ผู้ให้บริการ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตร อะไร**
ตอบ หลักสูตรผู้ดูแลสูงอายุ 420 ชั่วโมง
- 7. ผู้ดำเนินกิจการ ต้องมีคุณสมบัติอายุไม่ต่ำกว่ากี่ปี**
ตอบ มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- 8. ผู้ให้บริการ ต้องมีคุณสมบัติอายุไม่ต่ำกว่ากี่ปี**
ตอบ มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
- 9. อำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564**
ตอบ ต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวิธีหลวงตัวอย่างการยก (ร่าง) ข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ที่เว็บไซต์ <https://homecare.anamai.moph.go.th/th/doc2/>
- 10. บทบาทหน้าที่ของผู้ดำเนินกิจการในการปฏิบัติตามกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564**
ตอบ 1. ตรวจสอบข้อกฎหมาย 2. ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ 3. ดำเนินกิจการให้ถูกสุขลักษณะและเป็นไปตามกฎหมาย โดยศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ เว็บไซต์กิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน <https://homecare.anamai.moph.go.th> หรือ โทร 02-590 4508 สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย
- 11. อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการปฏิบัติตามกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564**
ตอบ ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 44 แห่งพรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 12. ประกอบกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาต มีโทษอย่างไร**
ตอบ มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือ ปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 13. หากผู้ดำเนินกิจการฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามประกาศฯ ฉบับนี้ มีโทษอย่างไร**
ตอบ มีโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท

14. เว็บไซต์กิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน คือ

ตอบ <https://homecare.anamai.moph.go.th>

15. เจตนาธรรมของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน คือ

ตอบ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการดังกล่าว รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการประกอบกิจการให้ถูกสุขลักษณะอนามัยและเกิดความปลอดภัยกับผู้สูงอายุ

16. หากราชการส่วนท้องถิ่นยังไม่ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการไว้ในพื้นที่ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับนี้ จะไม่มีผลใช้บังคับใช้หรือไม่

ตอบ ใช่เนื่องจาก ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับนี้ มีผลใช้บังคับในพื้นที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการไว้แล้วทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรา 32 และมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

17. ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น จะมีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่ อย่างไร

ตอบ กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา 31 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้ (1) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น (2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (3) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพหากราชการส่วนท้องถิ่นไม่ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ประชาชนหรือผู้ได้รับผลกระทบ สามารถปกป้องคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายของตนเองได้ โดยแจ้งให้ราชการท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหากราชการส่วนท้องถิ่นยังไม่ดำเนินการ ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย และกระทบชุมชน อาจฟ้องต่อศาลปกครองต่อไปได้ นอกจากนี้คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดซึ่งมีหน้าที่ตาม มาตรา 17/3 กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง หากพบว่าไม่ปฏิบัติ ให้รายงานต่อคณะกรรมการสาธารณสุขเพื่อพิจารณาเสนอต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดนโยบายไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อสั่งการต่อไปได้

18. ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 ได้ที่ใด

ตอบ เว็บไซต์กิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน <https://homecare.anamai.moph.go.th>
หรือ โทร 02-590 4508 สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย

19. สื่อประชาสัมพันธ์แนะนำกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน หรือกิจการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

ตอบ คลิปวิดีโอแนะนำประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 <https://youtu.be/DmmS57SMZf0>

20. อยากทราบแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการ ดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ.2564

ตอบ ดาวน์โหลดคู่มือแนวทางปฏิบัติได้ที่ <https://homecare.anamai.moph.go.th/th/doc2/216629>

รายชื่อคณะทำงานพัฒนาคู่มือแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
ของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ 1)

1. นายแพทย์นิธิรัตน์ บุญตานนท์	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยผู้สูงอายุ
2. นางรัชณี บุญเรืองศรี	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
3. นายศุภกฤต จีงพิภานิชกุล	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
4. นางสาวฐานิฉัตร เขียวเกษม	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
5. นางสาวลลิตญา อุประรัตน์	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
6. นางสาวหทัยทิพย์ ดำนุ้ย	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
7. นางสาวศศิมา คงศิริ	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
8. นางสาวชนิกานต์ พูลเกิด	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
9. นางสาวสกุณา คุณวโรตม์	กองกฎหมาย กรมอนามัย
10. นายกานต์ เจริมพวงผล	กองกฎหมาย กรมอนามัย
11. นางสาวพรรณวาท อุดมผล	กองกฎหมาย กรมอนามัย
12. นายวิทยา ไสแพทย์	กองกฎหมาย กรมอนามัย
13. นางสาวปริญญิต์ ไหมเจริญศรี	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
14. นางสาวอุไรพร ถินสถิตย์	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
15. นางสาวฐิติพร ผาสอน	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
16. ผู้แทนศูนย์อนามัยที่ 1-12 และสถาบันพัฒนาสุขภาพระดับเขตเมือง	
17. ผู้แทนกองสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	
18. ผู้แทนเทศบาลนครรังสิต	
19. ผู้แทนสำนักงานสุขภาพีบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร	
20. นายแพทย์ฉันท ครุฑกุล	นายกสมาคมสมาพันธ์สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ
และผู้สูงอายุ
21. นางปวีณา ทวีกิจเจริญไพศาล	ประธานฝ่ายสารสนเทศและกลุ่มธุรกิจจัดส่งตามบ้าน
สมาพันธ์สถานประกอบการเพื่อสุขภาพและผู้สูงอายุ
22. นายแพทย์เก่งพงศ์ ตั้งอรุณสันติ	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลผู้สูงอายุและศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู
Chersery Home International

รายชื่อคณะกรรมการพัฒนาคู่มือแนวทางปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
ของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568)

1. ทันตแพทย์ณัฐพงศ์ กันทะวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยผู้สูงอายุ
2. นางสาวฐานิฉัตร เขียวเกษม	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
3. นางสาวลลิตญา อูประรัตน์	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
4. นางสาวหทัยทิพย์ คำนุ้ย	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
5. นางสาวณิชภัทร ถ้ำจันทร์	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
6. นางสาวกฤติยาภรณ์ นนทะภา	สำนักอนามัยผู้สูงอายุ
7. นางสาวพิชามณัฐ บัญประจักษ์	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
8. นางสาวปริยานุช เรืองหิรัญวิช	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
9. นางสาวพิมพ์ผกา สุวรรณมาลี	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
10. นางพรพรรณ บุญปลีก	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
11. นางสาวอัญชลี ศิริกาญจนโรจน์	สำนักโภชนาการ
12. นางสาวสุพรรณิ ซ้างเพชร	สำนักโภชนาการ
13. นางนิตดา วิไลกิจวัฒน์	กองกฎหมาย กรมอนามัย
14. นายสุธีร์ พลายแก้ว	กองกฎหมาย กรมอนามัย
15. นางสาวเพ็ญนภา ทองอาจ	สำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย
กรุงเทพมหานคร
16. นางสาวณัฐพรรณ ผลงาม	สำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย
กรุงเทพมหานคร
17. นางสาวชลธิชา นิवासเวส	กองการพยาบาลสาธารณสุข สำนักอนามัย
กรุงเทพมหานคร

คู่มือแนวทางปฏิบัติ

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
ของผู้รับบริการ พ.ศ. 2564

ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2568

สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข